

Ocena stanu sanitarnego
Powiatu Namysłowskiego za rok 2024

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W NAMYSŁOWIE
*lek. med. Bożena Korczowska-
-Kułakowska*

Namysłów luty 2025

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

Państwowa Inspekcja Sanitarna, zgodnie z obowiązującymi przepisami, została powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności do ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

W latach poprzednich ważne było doskonalenie nadzoru sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną (PIS) z wykorzystaniem usług cyfrowych, rozwój oraz usprawnianie pracy w Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS). Rok 2024 był pierwszym rokiem, w którym na szeroką skalę w działalności PIS zastosowanie znalazł System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej, który w istotny sposób usprawnił pracę Inspekcji Sanitarnej, a jednocześnie ujednolicił i zautomatyzował wiele realizowanych przez nią procesów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Namysłowie, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. 2024r. poz. 416), w 2024 r. realizował zadania priorytetowe i statutowe zgodne z wytycznymi GIS oraz ramowymi wytycznymi do pracy, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzenie działań przeciwepidemicznych oraz oświatowo-zdrowotnych, w szczególności poprzez monitoring:

- sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, (m.in. - Rejestr Ognisk Epidemicznych – ROE);
- jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- bezpieczeństwo żywności, żywienia i przedmiotów użytku;
- systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – RASFF;
- środowiska pracy, w których występowały czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia;
- wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym produktów biobójczych oraz ich stosowanie;
- stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywieniowych, podmiotów leczniczych, placówek nauczania i wychowania, obiektów turystyczno-wypoczynkowych i innych obiektów użyteczności publicznej.

Realizowano również zadania akcyjne, interwencyjne oraz wynikające z bieżącej sytuacji epidemicznej powiatu namysłowskiego. Prowadzono działania edukacyjne i informacyjne dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców naszego powiatu.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Namysłowie obejmuje swoim działaniem obiekty gminy powiatu namysłowskiego: Namysłów, Domaszowice, Świerczów, Pokój oraz Wilków.

Oceny stanu bezpieczeństwa sanitarnego Powiatu dokonano na podstawie przeprowadzonych w 2024 roku kontroli, wyników badań laboratoryjnych oraz pomiarów.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

Przeprowadzono łącznie **1287** kontroli i wizytacji, w tym 86 przeprowadzonych granicznych kontroli sanitarnych żywności, podczas których dokonano **576** ocen partii danego produktu i wydano **189** świadectw dla żywności spełniających wymagania i dopuszczonych do obrotu.

Pobrano do badań laboratoryjnych **407** próbek, tym w zakresie urzędowej kontroli żywności do badań laboratoryjnych pobrano **218** próbek środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Wykonano **620** oznaczeń fizycznych w zakresie higieny procesu nauczania (pomiarów mebli szkolnych – dostosowanie mebli do wzrostu uczniów, temperatury pomieszczeń edukacyjnych).

Wydano łącznie **262** decyzje administracyjne (w tym **91** płatniczych), **92** postanowienia. Nałożono **25** mandatów karnych na kwotę **9.400,00** pln. oraz 2 kary pieniężne na kwotę 2000,00 pln.

Oceniając stan sanitarny powiatu namysłowskiego – na podstawie wykonanych w 2024 roku zadań ustawowych (opisanych w dalszej części opracowania) – można wyciągnąć następujące wnioski:

w zakresie zagadnień Oddziału Epidemiologii:

- ✓ Przeprowadzono 460 dochodzeń epidemiologicznych, z czego 211 dot. zachorowań na COVID-19;
- ✓ W porównaniu z rokiem 2023 nastąpił wzrost zachorowań na: boreliozę z Lyme, posocznicę wywołaną pałeczkami *Salmonella*, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, norowirusy, inne określone i nieokreślone, gruźlicę, RSV, biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, krztusiec, grypa, płonica (szkarlatyna), giardioza (*lamblioza*), zapalenie opon mózgowych: wirusowe, bakteryjne, inne, kiła (wrodzona i noworodków, wczesna, późna, inne postacie i nie określona);
- ✓ W roku 2024 odnotowaliśmy spadek zachorowań na: COVID-19, styczość i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień, Salmonellozy- zatrucia pokarmowe, bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez *Clostridioides difficile*, róża oraz ospę wietrzną
- ✓ Stan sanitarny obiektów będących pod nadzorem Oddziału Epidemiologii należy ocenić jako dobry, jedynie w 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowość;
- ✓ Wzrasta liczba dzieci niezaszczepionych, podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym;
- ✓ Liczba rodziców/opiekunów prawnych, którzy nie wykonali obowiązkowych szczepień ochronnych u swoich dzieci w 2024 r. wyniosła 77 osób, natomiast liczba dzieci nie w pełni niezaszczepionych wyniosła 104.

w zakresie zagadnień Oddziału Higieny Komunalnej:

- ✓ stan sanitarny skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej oraz podmiotów leczniczych należy ocenić jako zadowalający. Jedynie w 4 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości.
- ✓ na podstawie sprawozdań z badań wody za 2024 r. w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

wodno-kanalizacyjne stwierdza się, że woda pochodząca ze wszystkich wodociągów powiatu namysłowskiego spełnia wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;

- ✓ na podstawie sprawozdań z badań wody ciepłej przeprowadzonych w ramach nadzoru sanitarnego stwierdzono przekroczenia norm w zakresie obecności bakterii z rodzaju *Legionella* w instalacji wewnętrznej 1 obiektu oraz 1 obiektu w ramach wewnętrznej kontroli przeprowadzonej przez zarządcę.

w zakresie zagadnień higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku :

- stan sanitarny obiektów żywieniowo – żywnościowych zlokalizowanych na terenie powiatu namysłowskiego należy ocenić jako dobry. Problem okresowego występowania nieprawidłowości wymagających prowadzenia postępowania administracyjnego i karnego (wydane decyzje administracyjne oraz mandaty karne) dotyczył ogółem **28** nadzorowanych obiektów, tj. 5,12 %. W stosunku do roku 2023r. nieprawidłowy stan sanitarny kontrolowanych obiektów jest niższy (9,03 % w 2023r.);
- dokonując oceny jakości pobieranych do badania laboratoryjnego w 2024r. próbek żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – w porównaniu do roku 2023 udział prób zakwestionowanych został na tym samym poziomie – tzn. w 2023 zakwestionowano 1 próbkę i w 2024r. także zakwestionowano 1 próbkę.

Wyszczególnienie	2023	2024
Liczba próbek pobranych do badania laboratoryjnego	Ogółem - 220 próbek	Ogółem - 218 próbek
Liczba próbek zakwestionowanych	1	1
Rodzaj zakwestionowanej próbki	Wątróbka z kurczaka	Wątróbka z kurczaka
Przyczyna zakwestionowania	obecność w próbce termofilnych <i>Campylobacter</i> w 10 g, zidentyfikowanych jako <i>Campylobacter jejuni</i>	obecność w próbce termofilnych <i>Campylobacter</i> w 10 g, zidentyfikowanych jako <i>Campylobacter jejuni</i>
Procentowy udział próbek zakwestionowanych	0,45%	0,46%

Otrzymane wyniki przeprowadzonych badań laboratoryjnych z **218** pobranych próbek pozwalają na wyciągnięcie wniosku, iż stan bezpieczeństwa żywności (w zakresie badanych grup produktów oraz kierunków badań) na terenie powiatu namysłowskiego nie budzi poważniejszych zastrzeżeń.

W związku z porównywalną liczbą nadzorowanych zakładów w stosunku do 2023r., jak również zwiększeniem zakładów produkcji pierwotnej zmniejszył się procentowy udział zakładów – operatorów rynku żywnościowego, którzy wdrażają do bieżącej praktyki systemy zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności (GHP / GMP / HACCP). W stosunku do roku 2023r. liczba zakładów posiadających wdrożone systemy mają tendencję spadkową co przedstawia się następująco:

Liczba zakładów z wdrożonymi systemami zapewnienia jakości		
Rodzaj systemu	GHP / GMP (%)	HACCP (%)

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

Rok	2024	2023	2024	2023
Powiat Namysławski	75,5	79,5	22,7	27,9
tendencja	←		←	

w zakresie zagadnień higieny w zakładach pracy :

- ✓ ocena stanu socjalno-sanitarnego zaplecza sanitarnego dla pracowników w nadzorowanych zakładach ogólnie jest zadowalająca oraz ocena czystości i warunków sanitarnych w halach produkcyjnych nadzorowanych zakładów ogólnie jest zadowalająca,
- ✓ warunki higieniczne na stanowiskach pracy nie zawsze są zgodne z obowiązującymi przepisami. Przede wszystkim przekraczane są najwyższe dopuszczalne natężenia hałasu oraz stężenie zapylenia, a ich obniżenie stanowi duży problem dla zakładów pracy. Przekroczenia normatywów higienicznych w dalszym ciągu stwierdza się w zakładach produkcyjnych przemysłu rolnego, leśnictwa, przemysłu spożywczego, drzewnego, wyrobów metalowych, produkcji maszyn i urządzeń oraz produkcji mebli. W zakładach, w których stwierdzano przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, pracownicy zostali wyposażeni w środki ochrony indywidualnej.
Przekroczenia normatywów higienicznych (zapylenie, hałas i mikroklimat zimny) występują w **21** zakładach pracy. W zakładach pracy, zatrudnionych w warunkach powyżej najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, ogółem narażonych jest **261** osób, w tym:
 - narażonych na czynniki fizyczne jest 224 osoby, w tym na mikroklimat zimny 17 osób,
 - narażonych na hałas – 207 osób, w 20 zakładach,
 - pyły – 57 osób, w 7 zakładach,
 - czynnik chemiczny – 6 osób w 3 zakładach,
 - mikroklimat zimny – 17 osób w 1 zakładzie.
- ✓ Pomimo występowania w zakładach pracy powiatu namysławskiego wielu czynników szkodliwych dla zdrowia w ostatnich latach nie stwierdza się występowania dużej ilości chorób związanych z ich występowaniem w środowisku pracy i pracą w kontakcie i narażeniu z ww. czynniki szkodliwe dla zdrowia. Natomiast zaistniałe choroby zawodowe związane są z pracą w narażeniu na czynniki biologiczne szkodliwe dla zdrowia oraz związane ze sposobem wykonywania pracy.
- ✓ W 2024 r. zgłoszono 9 przypadków podejrzenia choroby zawodowej, dot. chorób z poz. 17.3 – 1 zgłoszenie – Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi, nowotwór układu krwiotwórczego, poz. 20.1 – 1 zgłoszenie - Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka, poz. 26 – 7 zgłoszeń - Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – 6 przypadków Covid-19 i 1 przypadek boreliozy.
- ✓ Przeprowadzono łącznie 11 ocen narażenia w związku ze zgłoszonymi przypadkami podejrzenia choroby zawodowej, w tym 1 ocena dotyczyła przypadku zgłoszonego w poprzednim roku.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

- ✓ W 2024 r. wydano 14 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej (przypadki z 2023 r. i z 2024 r.), nie wydawano decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.
- ✓ Wystawiono 14 kart stwierdzenia choroby zawodowej.
- ✓ Wydano 32 postanowienia dot. zawieszenia postępowania oraz podjęcia zawieszonego postępowania w sprawie choroby zawodowej.

- w zakresie zagadnień higieny dzieci i młodzieży :

- ✓ stan sanitarno-higieniczny placówek nauczania i wychowania na terenie działalności tut. Stacji, w skontrolowanych w roku 2024 placówkach nie uległ pogorszeniu w porównaniu do roku 2023. W roku 2024 nałożono 19 decyzji – 13 merytorycznych (w tym 6 zmieniające termin) oraz 6 płatniczych. 2 decyzje zostały wykonane. Stwierdzano również częściowe wykonanie wydanych decyzji, których nie udało się wykonać w całości przez Organy prowadzące.
- ✓ Liczne spotkania edukacyjne przeprowadzone przez pracowników HDM przyczyniły się do mniejszej częstotliwości występowania wszawicy wśród dzieci i młodzieży. Dzięki pracy Sekcji HDM nie stwierdzono nieprawidłowości w dopasowaniu mebli szkolnych do wzrostu uczniów co sprzyja zmniejszeniem wad postawy.

- w zakresie zagadnień zapobiegawczego nadzoru sanitarnego :

- ✓ wpływające dokumentacje projektowe spełniały wymagania przepisów prawnych,
- ✓ nie zgłoszono sprzeciwu przeciwko uruchomieniu nowo wybudowanych lub przebudowanych zakładów pracy lub innych obiektów budowlanych,
- ✓ nie stwierdzono negatywnego oddziaływania na środowisko, zdrowie i warunki życia ludzi dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko.

Szczegółowa ocena stanu sanitarnego obiektów za 2024r.

w zakresie epidemiologii

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.

W 2024 roku w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru nad zgłoszonymi podejrzeniami/zachorowaniami oraz zgonami z powodu chorób zakaźnych, zgodnie z Ustawą z dnia 05 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi pracownicy Oddziału Epidemiologii przeprowadzili **460** wywiadów epidemiologicznych. Nadzorem epidemiologicznym, objęto wszystkie osoby, u których zgłoszono zachorowanie oraz 162 osoby z otoczenia chorych.

W 2024 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Namysłowie zgłoszono **1014** zachorowań na choroby zakaźne, w przypadku których 121 pacjentów wymagało hospitalizacji.

W roku 2024 sytuacja epidemiologiczna zachorowań na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Namysłowie przedstawiała się następująco:

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

- **nastąpił spadek zachorowań na:** COVID-19, styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień, Salmonellozy- zatrucia pokarmowe, bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez *Clostridioides difficile*, róża oraz ospę wietrzną;
- **nastąpił wzrost zachorowań na:** boreliozę z Lyme, posocznicę wywołaną pałeczkami *Salmonella*, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, norowirusy, inne określone i nieokreślone, gruźlicę, RSV, biegunkę i zapalenie żołądkowo- jelitowe BNO, krztusiec, grypa, płonica (szkarlatyna), giardioza (lamblioza), zapalenie opon mózgowych: wirusowe, bakteryjne, inne, kiła (wrodzona i noworodków, wczesna, późna, inne postacie i nie określona);
- **na tym samym poziomie, co w roku poprzednim utrzymywały się zachorowania na:** WZW B, WZW C oraz posocznicę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*;
- **zachorowania, których nie odnotowano w 2024 r.:** WZW A, kleszczowe zapalenie mózgu, inwazyjna choroba meningokokowa – zapalenie opon mózgowych, odra, świnka (nagminne zapalenie przyusznicy), podejrzenie grypy ptaków A(H1N1), różyczka, zakażenie HIV, AIDS;

Tabela 1. Liczba zachorowań na wybrane choroby zakaźne oraz zapadalność na 100 tys. mieszkańców na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2023-2024.

Lp.	Nazwa jednostki chorobowej	2023	2023	2024	2024
		Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców
1.	Styczność i narażenie na wściekliznę /potrzeba szczepień	3	7,13	1	2,38
2.	WZW typu „A”	1	2,38	0	0,00
3.	WZW typu „B”	5	11,88	5	11,92
4.	WZW typu „C”	2	4,75	2	4,77
5.	Borelioza z Lyme	30	71,29	33	78,70
6.	Kleszczowe zapalenie mózgu	0	0,00	0	0,00
7.	Inwazyjna choroba meningokokowa – zapalenie opon mózgowych	0	0,00	0	0,00
8.	Posocznica wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	1	2,38	1	2,38
9.	Posocznica wywołana pałeczkami <i>Salmonella</i>	0	0,00	2	4,77
10.	Salmonellozy - zatrucia pokarmowe	10	23,76	5	11,92
11.	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez: rotawirusy, norowirusy, inne określone i nieokreślone	13	30,89	25	59,62
12.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	31	73,67	68	162,17
13.	Bakteryjne zakażenia jelitowe	10	23,76	5	11,92

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

Lp.	Nazwa jednostki chorobowej	2023	2023	2024	2024
		Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców
	wywołane przez Clostridium difficile				
14.	Róża	5	11,88	4	9,54
15.	Odra	0	0,00	0	0,00
16.	Krztusiec	0	0,00	31	73,93
17.	Gruźlica	3	7,13	4	9,54
18.	Zapalenie opon mózgowych: wirusowe, bakteryjne, inne	6	14,26	9	21,46
19.	Podejrzenie grypy ptaków A(H1N1)	0	0,00	0	0,00
20.	Grypa	36	85,55	312	744,07
21.	Płonica (szkarlatyna)	60	142,58	62	147,86
22.	Ospa wietrzna	246	585,25	193	460,28
23.	Różyczka	0	0,00	0	0,00
24.	Giardioza (Lamblioza)	2	4,75	7	16,69
25.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	3	7,13	0	0,00
26.	Kiła: wrodzona i noworodków, wczesna, późna, inne postacie i nie określona	0	0,00	2	4,77
27.	Nowo wykryte zakażenia HIV	2	4,75	0	0,00
28.	AIDS – zespół nabytego upośledzenia odporności	0	0,00	0	0,00
29.	Zakażenia wirusem RSV	9	21,41	29	69,16
30.	COVID-19	303	720,86	211	503,21

Źródło: Sprawozdanie roczne MZ-56 za 2023 i 2024 r. PSSE Namysłów.

COVID-19 i Zakażenia SARS – CoV-2

W roku 2024 odnotowano znaczny spadek liczby zachorowań na COVID-19, w porównaniu z rokiem ubiegłym. Zmalała również hospitalizacja pacjentów zakażonych wirusem SARS-CoV-2 oraz ciężki przebieg zachorowań. W 2024 r. na terenie powiatu namysłowskiego nie odnotowano żadnego zgonu spowodowanego zakażeniem wirusa SARS-CoV-2.

Powyższy spadek zachorowań spowodowany był odpornością populacyjną, która była efektem przechorowania COVID-19 przez dużą liczbę osób oraz przeprowadzonych masowo szczepień ochronnych. Duże znaczenie miało również pojawianie się nowych wariantów wirusa, które dawały w znacznym stopniu łagodniejszy przebieg zachorowania.

Najwięcej zakażeń SARS-CoV-2 w powiecie namysłowskim odnotowano w trzecim kwartale 2024 r. (118 zachorowań).

Wirusowe zapalenie wątroby typu A

W powiecie namysłowskim w 2024 r., podobnie jak w roku ubiegłym nie odnotowano żadnego zachorowania na WZW typu A.

W 2024r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Namysłowie wydała 9 dawek szczepionki Havrix Adult dla zaszczepienia 9 pracowników Ochotniczej Straży Pożarnej, w ramach potrzeb pracowników i służb walczących ze skutkami powodzi w południowo-zachodniej Polsce.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

W 2024 r. na terenie powiatu namysłowskiego zarejestrowano 5 przypadków zachorowań WZW typu B. W ubiegłym roku również było 5 zgłoszeń. Spośród zgłoszonych zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B, 1 przypadek miał postać przewlekłą, natomiast 4 przypadki nieokreślone zachorowanie BNO (w tym 1 hospitalizacja).

W 2024 roku nie zarejestrowano ostrego wirusowego zapalenia wątroby typu B.

W 2024 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Namysłowie wydała 33 dawki szczepionki p/WZW typu B dla zaszczepienia osób dorosłych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W 2024 r. na terenie powiatu namysłowskiego zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C oraz 1 przypadek nieokreślonego wirusowego zapalenia wątroby typu C. Nie zarejestrowano ostrego wirusowego zapalenia wątroby typu C.

Z uwagi na brak metod zapobiegania zakażeniom HCV poprzez szczepienia ochronne bardzo ważne jest przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w placówkach, w których dochodzi do przerywania ciągłości skóry, odpowiednia higiena rąk, w tym stosowanie rękawiczek ochronnych, właściwa utylizacja odpadów medycznych i narzędzi jednorazowych. Niezwykle ważna jest również prawidłowa sterylizacja sprzętu wielokrotnego użytku we wszystkich podmiotach, w których dochodzi do naruszenia ciągłości skóry i błon śluzowych.

Odra

Odra jest jedną z najbardziej zakaźnych chorób wirusowych, przenoszonych się drogą powietrzno-kropelkową.

W 2005 roku Polska podpisała deklarację wzięcia udziału w programie eliminacji odry oraz różyczki. Głównym założeniem programu była weryfikacja podejrzeń zachorowań, poprzez przeprowadzane badań wirusologicznych, wg. zaleceń WHO, zgodnie z którymi powinno się przebadać > 80% podejrzanych o zachorowanie. Badania laboratoryjne w kierunku odry i różyczki wykonywane są jedynie przez laboratoria powołane przez WHO, czyli Narodowe Laboratoria ds. Diagnostyki Odry i Różyczki. Do ich zadań należy wykrywanie swoistych przeciwciał klasy Ig M w surowicy osób podejrzanych o zachorowanie na odrę lub różyczkę oraz badania molekularne i wirusologiczne pobranych próbek

Zarówno w 2023, jaki i 2024 r. na terenie powiatu namysłowskiego nie odnotowano żadnego przypadku podejrzenia/zachorowania na Odrę.

Różyczka

Światowa Organizacja Zdrowia WHO realizuje program eliminacji i eradykacji chorób zakaźnych na świecie, w tym odry i różyczki.

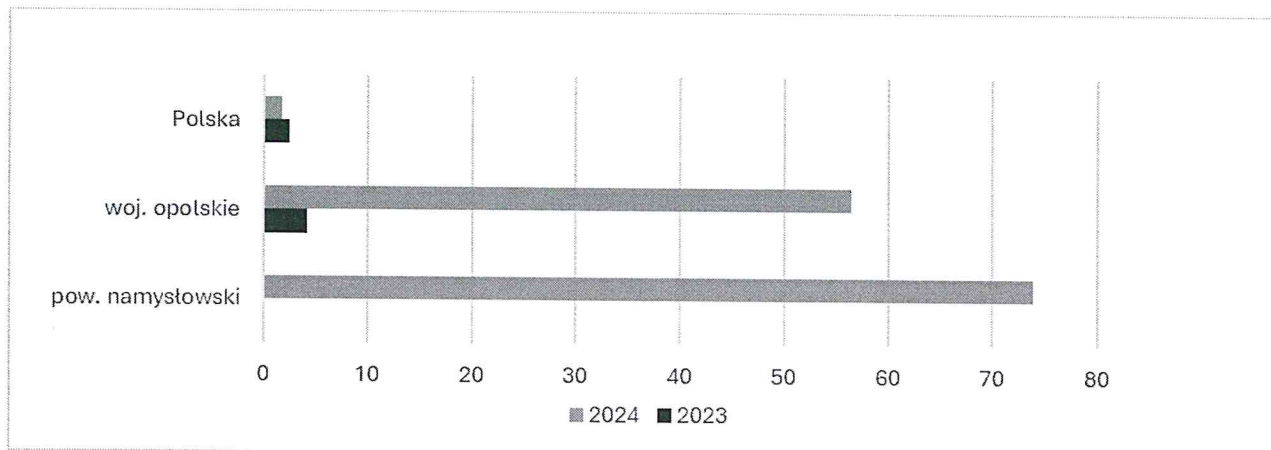
Różyczka jest jedną z chorób objętych programem, który zakłada badanie materiału pobranego od osób podejrzanych o zachorowanie na różyczkę. Program ten koordynowany jest przez Światową Organizację Zdrowia. Różyczka jest chorobą, której można skutecznie zapobiegać poprzez szczepienia ochronne. Szczepionka podawana jest w postaci skojarzonej ze szczepionkami chroniącymi zarówno przed odrą, świnką i różyczką.

W 2024 r. na terenie powiatu namysłowskiego nie odnotowano podejrzenia/zachorowania na różyczkę.

Krztusiec

W roku 2023 w powiecie namysłowskim nie odnotowano żadnego zachorowania na krztusiec, natomiast w 2024 r. zarejestrowano 31 przypadków zachorowania (w tym: 14 przypadków potwierdzonych, 2 przypadki prawdopodobne i 15 przypadków możliwych), 4 osoby wymagały hospitalizacji.

Wzrost zachorowań na krztusiec mógł być spowodowany: spadkiem akceptacji do szczepień, co za tym idzie coraz większym odsetkiem dzieci niezaszczepionych. Istotne jest również wygaśnięcie odporności społeczeństwa, w wyniku upływu lat od szczepień. Nie możemy również zapominać o cykliczności występowania zachorowań. Fale epidemiczne występują średnio co ok. 5 lat. Ostatni wzrost wystąpił w 2016 r. Do zatrzymania kolejnej fali mógł przyczynić się Covid-19 i lockdown, z tego powodu szczyt zachorowań na krztusiec przypadł na 2024r.

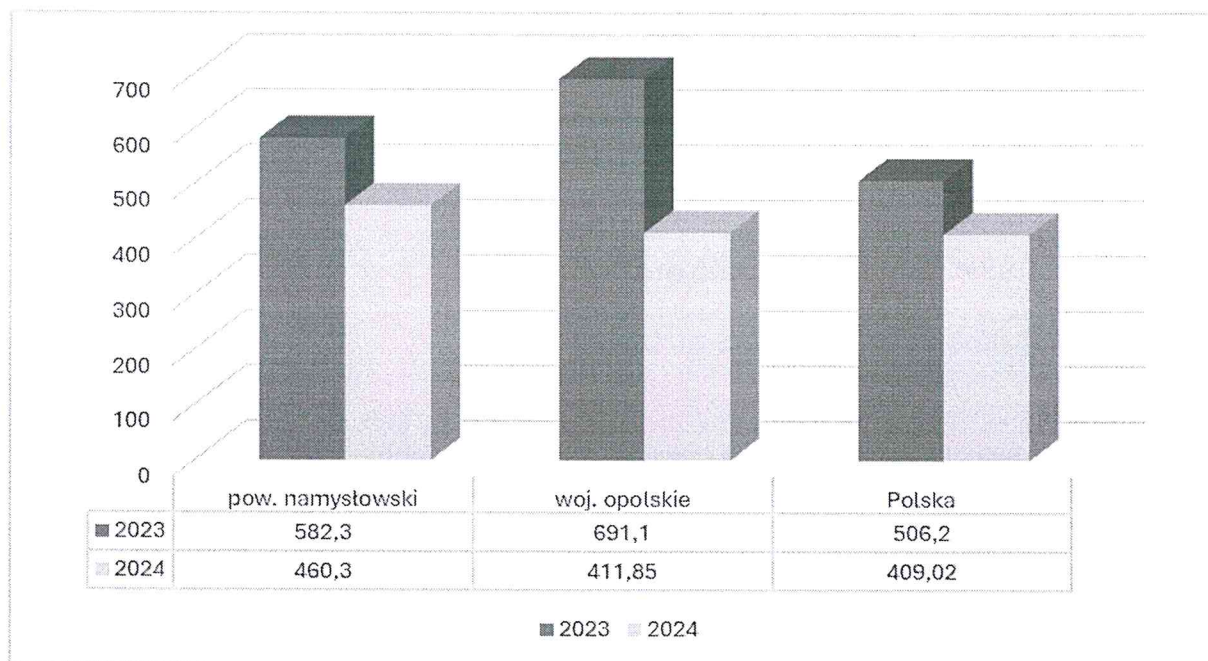

Wykres 1. Zapadalność na krztusiec na 100 tys. mieszkańców w latach 2023-2024 w Polsce, województwie opolskim, powiecie namysłowskim.

Ospa wietrzna

W 2024 r. na terenie powiatu namysłowskiego zarejestrowano 193 przypadki ospy wietrznej.

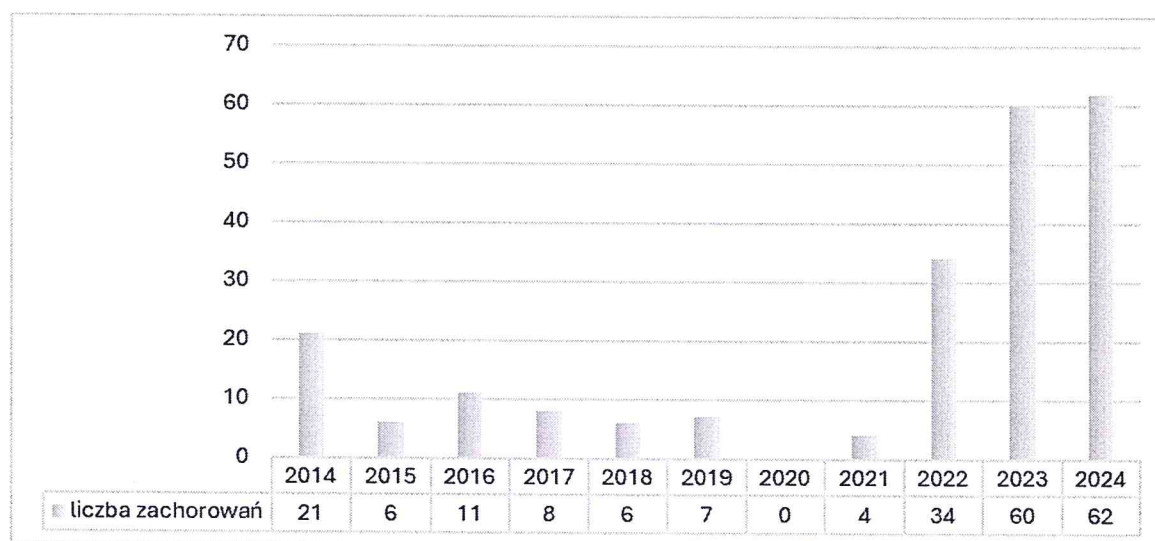
Odnótowano spadek zachorowań na ospę wietrzną w porównaniu do 2023 r., w którym zarejestrowano 246 przypadków.

Wykres 2. Zapadalność na ospę wietrzną na 100 tys. mieszkańców w latach 2023-2024 w Polsce, województwie opolskim, powiecie namysłowskim.

Szkarlatyna (płonica)

Płonica jest bakteryjną chorobą spowodowaną zakażeniem paciorkowcami *Streptococcus pyogenes*, posiadającymi silnie immunogenne białko M i wytwarzającymi toksyny erytrogenne. W 2024 r. w powiecie namysłowskim odnotowano 62 zachorowania, w tym; 52 przypadki możliwe oraz 10 przypadków potwierdzonych szybkim testem do wykrywania antygenów Strep A w próbkach wymazu z gardła. W ubiegłym roku zachorowalność była podobna, gdyż odnotowano 60 przypadków.

Wykres 3. Liczba zachorowań na płonicę (szkarlatynę) w latach 2014-2024 w powiecie namysłowskim

Inwazyjna choroba pneumokokowa (IChP)

W 2024 r. odnotowano 1 przypadek zachorowania na Inwazyjną Chorobę Pneumokokową – posocznica. W 2023 r. na terenie powiatu namysłowskiego zarejestrowano 2 przypadki zachorowania z hospitalizacją na Inwazyjną Chorobę Pneumokokową (jedna postać choroby to posocznica, druga to bakteryjne zapalenie płuc - inna określona i nieokreślona).

Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

Biegunki o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

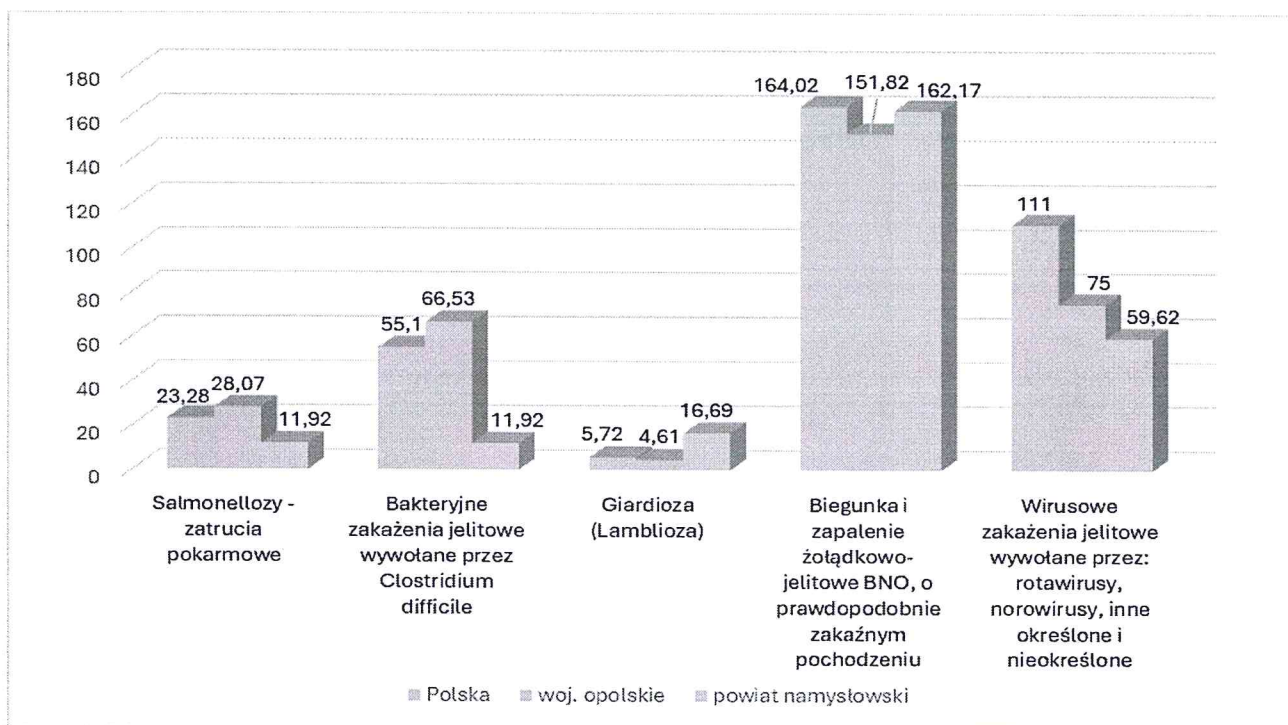
W 2024 r. zaobserwowano dwukrotny wzrost zachorowań w stosunku do ubiegłego roku. Odnotowano 68 przypadków zachorowań na biegunki o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2024 r. zaobserwowało wzrost zachorowań. Zgłoszono łącznie 25 przypadków wirusowego zakażenia jelitowego, z czego 5 wywołane było przez rotawirusy, natomiast 7 wywołane przez norowirusy. W roku 2023 zarejestrowano łącznie 13 przypadków zachorowań.

Bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridioides difficile*

W 2024 r. na terenie powiatu namysłowskiego zgłoszono 5 przypadków zakażeń *Clostridioides difficile*, wszystkie osoby były hospitalizowane. Zaobserwowano spadek zachorowań, w porównaniu do 2023 r., w którym zarejestrowano 10 przypadków.

Wykres 4. Zapadalność na 100 tys. mieszkańców w latach 2023-2024 na zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe w Polsce, województwie opolskim i w powiecie namysłowskim

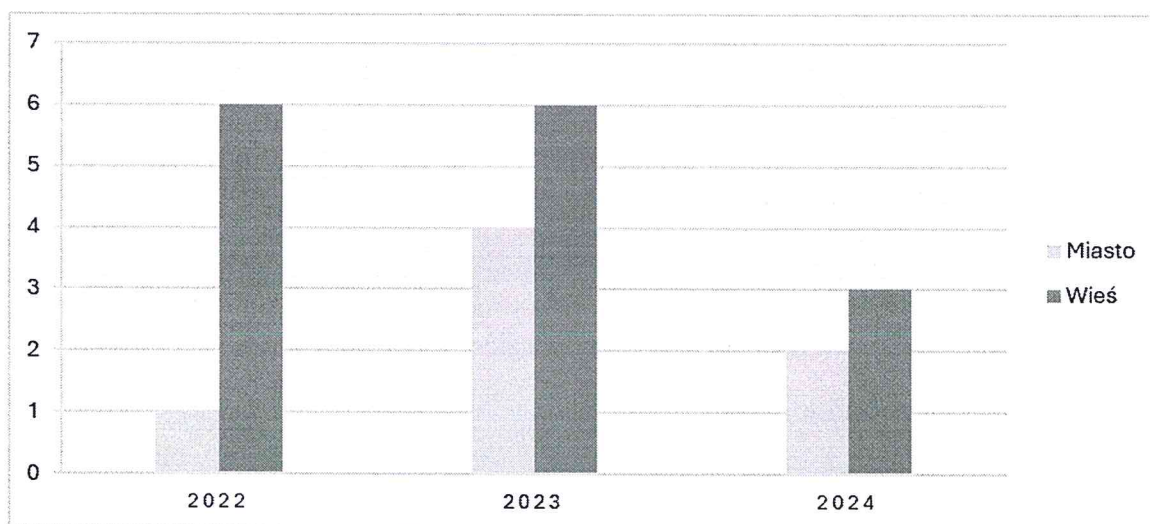
Ogniska chorób przenoszone drogą pokarmową

W 2024 r. na terenie powiatu namysłowskiego nie zarejestrowano żadnego ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową. W 2023 r. odnotowano 1 rodzinne 2-osobowe ognisko.

Salmonelloza

W 2024 r. na terenie powiatu namysłowskiego odnotowano 5 przypadków zakażenia Salmonelloz zatrucia pokarmowe (3 dzieci i 2 osoby dorosłe), z czego w 3 przypadkach osoby wymagały hospitalizacji. W porównaniu do 2023 r., zgłoszono 10 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella*. Podobnie, jak w latach poprzednich, dominującym czynnikiem etiologicznym była odzwierzęca pałeczka *Salmonella Enteritidis*.

W 2024 r. w związku z zachorowaniem na Salmonellozę nie wydano żadnej decyzji odsuwającej od wykonywania czynności związanych z bezpośrednim kontaktem z żywnością.

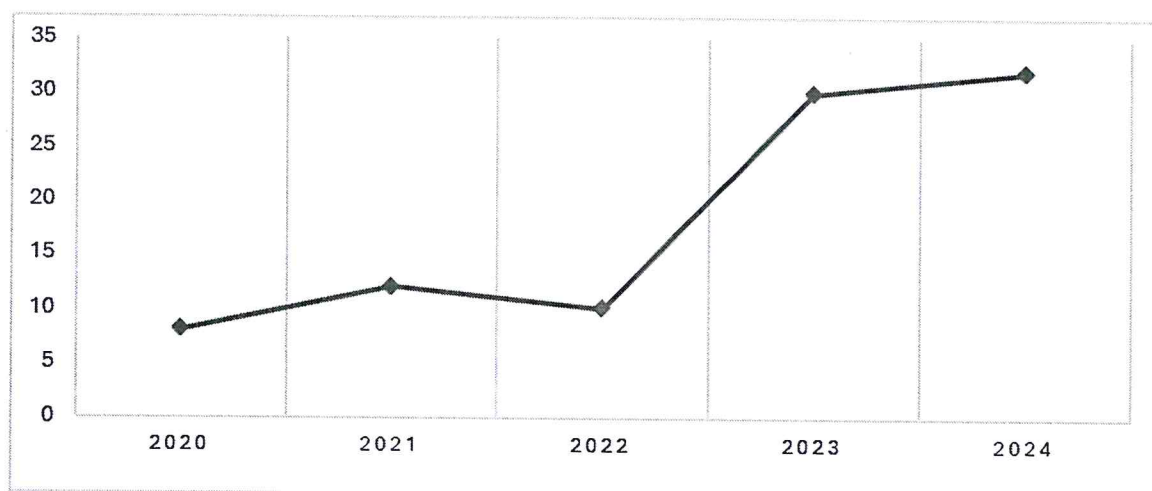

Wykres 5. Liczbowy rozkład zachorowań na Salmonellozy (zatrucia pokarmowe) wg miejsca zamieszkania w powiecie namysłowskim w latach 2022–2024

Borelioza

Na terenie powiatu namysłowskiego w 2024 r. odnotowano 32 przypadki zachorowania na boreliozę (19 mężczyzn i 13 kobiet), 12 chorych zamieszkiwało miasto Namysłów, reszta osób mieszkała na wsiach. W 3 przypadkach osoby wymagały hospitalizacji. Prawie wszystkie osoby były narażone na ukąszenia przez kleszcze, poprzez przebywanie w lasach, ogródkach działkowych itp.

W roku 2023 r. zarejestrowano 30 zachorowań.

Wykres 6. Liczba zachorowań na boreliozę (choroba z Lyme) w latach 2020-2024 w powiecie namysłowskim

Gruźlica

Gruźlica jest jedną z najstarszych chorób zakaźnych o globalnym zasięgu. W obecnych czasach pomimo szczepień ochronnych oraz dostępności leków przeciwpłatkowych sytuacja epidemiologiczna w Polsce nadal nie należy do korzystnych.

W powiecie namysłowskim w 2024 r. zarejestrowano 4 nowe przypadki zachorowania na gruźlicę (wszystkie przypadki dotyczyły postaci płucnej), w porównaniu do ubiegłego roku co stanowi niewielki wzrost w stosunku do roku ubiegłego, w którym zgłoszono 3 zachorowania.

Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę

Od marca 2023 r. podmioty lecznicze mają możliwość zgłaszania przypadków grypy na podstawie wykonanego szybkiego testu antygenowego, potwierdzającego wystąpienie zachorowania.

W 2024 r. dwa podmioty lecznicze na terenie powiatu namysłowskiego uczestniczyły w nadzorze epidemiologiczno-wirusologicznym nad grypą w systemie SENTINEL. Celem nadzoru w ramach programu SENTINEL jest pobieranie materiału do badań wirusologicznych od chorych podejrzanych o zakażenie wirusami grypy oraz innymi wirusami oddechowymi (RSV, parainfluenza typu 1, 2, 3, adenowirusy). W 2024 r. pobrano łącznie 41 wymazów od chorych podejrzanych o zakażenie wirusem grypy.

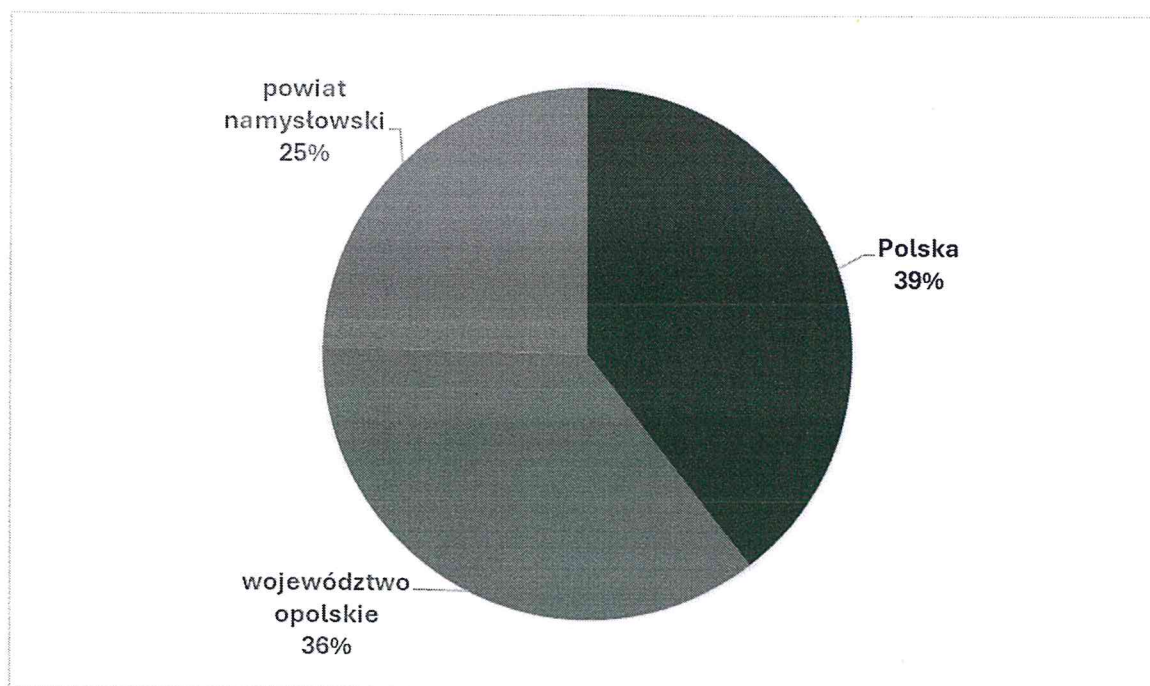
Na terenie powiatu namysłowskiego w 2024 r. odnotowano 312 przypadków zachorowań na grypę, co stanowi ponad ośmiokrotny wzrost zachorowań w stosunku do roku ubiegłego. 306 badań było wykonanych szybkim testem antygenowym, 16 osób wymagało hospitalizacji. W danym roku nie odnotowano żadnego zgonu z powodu zachorowania na grypę.

W Polsce w 2024r. dominowały dwa szczepy wirusa grypy: A/H1N1 oraz A/H3N2. Nieliczne były przypadki grypy typu B. Gwałtowny wzrost zachorowań na grypę spowodowany był bardzo niskim odsetkiem osób zaszczepionych p/grypie sezonowej (ok. 5% populacji) oraz cyklicznością występowania zachorowań.

Zakażenia wirusem RSV

Od lutego 2023 r. zakażenia wirusem RSV podlegają zgłoszeniu do Inspekcji Sanitarnej. Na terenie powiatu namysłowskiego w roku 2024 r. odnotowano 29 przypadków zachorowań, przy czym w 17

przypadkach osoby wymagały hospitalizacji. Wzrost zachorowań w porównaniu do roku ubiegłego (9 zgłoszeń w 2023 r.) w znacznej mierze może wynikać z szybkiej diagnostyki i dostępności do testów antygenowych.

Wykres 7. Procentowy rozkład zakażeń wirusem RSV w Polsce, woj. opolskim i w powiecie namysłowskim za 2024 r.

Choroby przenoszone drogą płciową

Zgłoszeniu i rejestracji w Państwowej Inspekcji Sanitarnej podlegają zachorowania na kiłę, rzeżączkę, ziarnicę weneryczną wywołaną przez chlamydie oraz inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez chlamydie.

W 2023 r. na terenie powiatu namysłowskiego nie odnotowano żadnego przypadku zachorowań przenoszonych drogą płciową.

Natomiast w 2024 r. w powiecie namysłowskim zgłoszono 2 przypadki zachorowania na kiłę (1 przypadek kiły wczesnej i 1 przypadek kiły nieokreślonej).

HIV

W 2024 r. nie wykryto nowego zakażenia wirusem HIV na terenie powiatu namysłowskiego. W 2023 r. zgłoszono 2 zakażenia wirusem HIV. Dotyczyły one 2 mężczyzn w przedziale wiekowym 25-45 lat.

AIDS – zespół nabytego upośledzenia odporności

Zespół nabytego upośledzenia odporności (AIDS) rozwija się w konsekwencji postępującego upośledzenia odporności w przebiegu zakażenia HIV.

W powiecie namysłowskim w 2023 i 2024 r. nie zarejestrowano żadnego zachorowania AIDS.

Wścieklizna

W 2024 roku oddział epidemiologii przeprowadził **40** dochodzeń epidemiologicznych w przypadku podejrzenia o zakażenie wirusem wścieklizny, wskutek pogryzienia przez zwierzęta. Przeciwnie wścieklicznie zaszczepiono **1 osobę**, która została pogryziona przez kota. W trakcie prowadzonego nadzoru epidemiologicznego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Namysłowie.

Ogniska epidemiczne

W 2024 r. na terenie powiatu namysłowskiego w 2 podmiotach leczniczych odnotowano łącznie 5 ognisk epidemicznych związanych z zachorowaniem na Covid-19:

Tabela 2. Ogniska epidemiczne w podmiotach leczniczych w 2024r.

Lp.	Nazwa obiektu	Łączna liczba ognisk	Ogólna liczba osób z zakażeniem w ognisku
1.	Stobrawskie Centrum Medycznym - Szpital Rehabilitacyjny w Pokoju	4	54 chorych
2.	OLO Woskowice Małe	1	3 chorych

W 2024r. w ogniskach epidemicznych zakażeniu łącznie uległo 57 osób, natomiast w 2023r. –70 osób.

W 2024 r. wygaszono ognisko epidemiczne w Szpitalu Rehabilitacyjnym w Pokoju, które wystąpiło pod koniec 2023 r.

2. Szczepienia ochronne

W 2024 r. w powiecie namysłowskim szczepienia ochronne wykonywane były w 9 nadzorowanych punktach szczepień kontrolowanych w ramach kompetencji Oddziału Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Namysłowie. 8 punktów szczepień realizowało obowiązkowe, zalecane oraz poekspozycyjne szczepienia. Natomiast 1 punkt szczepień realizował wyłącznie szczepienia poekspozycyjne p/tężcowi.

W 2024 r. w powiecie namysłowskim szczepieniami ochronnymi objęto **7199** osób od 0 do ukończenia 19 roku życia, tj. o 127 osób mniej niż w roku 2023. Powyższy stan spowodowany jest ujemnym przyrostem naturalnym oraz ciągłą migracją społeczeństwa.

Na podstawie sprawozdań ze szczepień ochronnych w 2024 roku, sporządzonych przez świadczeniodawców realizujących obowiązkowe szczepienia ochronne, dokonano analizy stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży przeciw chorobom zakaźnym, wobec których istnieje obowiązek szczepień ochronnych.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

Tabela 3. Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym w 2024 r. i 2023 r. w powiecie namysłowskim.

Wiek	Rodzaj szczepionki	Stan zaszczepienia % w poszczególnych latach	
		2024r	2023r.
6 rok życia	DTaP - błonica, tężec, krztusiec, poliomyelitis (pierwsza dawka przypominająca)	80,10 %	78,33%
6 rok życia	MMR - odra, świnka i różyczka	80,10 %	72,58 %
14 rok życia	dTap - błonica, tężec, krztusiec, poliomyelitis (druga dawka przypominająca)	88,36 %	84,86 %
19 rok życia	Td - Błonica, tężec (trzecia dawka przypominająca)	84,44 %	75,77 %

Stan zaszczepienia na 31.12.2024r – rok 2024 oraz stan zaszczepienia na 31.12.2023r.- rok 2023 - zgodnie ze sprawozdaniem MZ-54.

Tabela 4. Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w powiecie namysłowskim podlegających w 2023 r. szczepieniom obowiązkowym z podziałem na gminy (szczepienia były uzupełniane w 2024 r.).

Gmina	szczepienie p/ wzwtypu B	zakażenia rotawirusowe	szczepienia podstawowe p/ błonicy, tężcowi i krztuścowi	szczepienie podstawowe p/ odrze, śwince i różyczka	szczepienie przypominające p/ błonicy, tężcowi i krztuścowi (przypominające I dawka)	szczepienie przypominające p/ odrze, śwince i różyczce	szczepienie p/ błonicy i tężcowi (przypominające II dawka)	szczepienie przypominające p/ błonicy i tężcowi (przypominające III dawka)
Rocznik	2023	2023	2022	2022	2018	2018	2010	2005
Namysłów	96,40%	97,50%	96,90%	96,90%	95,20%	95,00%	99,20%	93,30%
Wilków	96,00%	96,00%	95,65%	95,65%	100%	96,67%	100%	90,91%
Pokój	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	96,15%
Świerczów	96,97%	96,97%	92,31%	92,31%	91,43%	85,71%	100%	66,67%
Domaszowice	88,89%	88,89%	100%	100%	100%	100%	100%	86,36%

Źródło: sprawozdanie MZ-54 za 2024 r.

Tabela 5. Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w powiecie namysłowskim podlegających w 2022 r. szczepieniom obowiązkowym z podziałem na gminy (szczepienia były uzupełniane w 2023 r.).

Gmina	szczepienie p/ wzwtypu B	zakażenia rotawirusowe	szczepienia podstawowe p/ błonicy, tężcowi i krztuścowi	szczepienie podstawowe p/ odrze, śwince i różyczka	szczepienie przypominające p/ błonicy, tężcowi i krztuścowi (przypominające I dawka)	szczepienie przypominające p/ odrze, śwince i różyczce	szczepienie p/ błonicy i tężcowi (przypominające II dawka)	szczepienie przypominające p/ błonicy i tężcowi (przypominające III dawka)
Rocznik	2022	2022	2021	2021	2017	2017	2009	2004
Namysłów	100%	100%	94,80%	97,30%	97,06%	94,94%	93,3%	97,14%

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

Wilków	100%	87,50%	100%	100%	96,00%	96,00%	92,31%	100%
Pokój	100%	100%	92,86%	100%	83,33%	83,33%	92,50%	74,07%
Świerczów	92,59%	96,30%	93,94%	93,94%	96,15%	96,15%	100%	80,00%
Domaszowice	100%	88,89%	100%	100%	94,44%	94,44%	100%	96,30%

Źródło: sprawozdanie MZ-54 za 2023 r.

Analizując powyższe tabele, można zauważyć, że procentowy stopień wyszczepialności w rocznikach dzieci i młodzieży, które zgodnie z obowiązującym PSO powinny być w pełni zrealizowane jest nadal niewystarczający. Odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu co najmniej 95% populacji, co skutecznie zapobiega szerzeniu się zachorowań na choroby zakaźne. Szczepienia ochronne są skuteczną metodą zapobiegania chorobom zakaźnym. Zmniejszają również prawdopodobieństwo zachorowania osób nieuodpornionych, które z różnych powodów nie mogą być zaszczepione. Dlatego też należy wzmożyć nadzór nad realizacją szczepień ochronnych. Niezbędne jest prowadzenie działań mających na celu promowanie szczepień ochronnych poprzez powszechną informację i edukację społeczeństwa.

Stale wzrasta liczba dzieci niezaszczepionych. Na koniec roku 2024 r. zgłoszona ilość dzieci z raportu o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych wyniosła 104, natomiast ilość osób sprawujących prawną pieczę nad dzieckiem wynosiła 77. Dla porównania w roku 2023 zgłoszono 96 dzieci oraz 109 opiekunów.

Po otrzymaniu zgłoszenia o osobach uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Namysłowie w pierwszej kolejności podejmował działania zmierzające do przekonania rodziców do idei szczepień ochronnych. Z opiekunami prawnymi przeprowadzane były rozmowy telefoniczne dot. zasadności szczepień. Rozmowy miały na celu przekonanie rodziców, że obowiązkowe szczepienia ochronne są skuteczną i powszechnie akceptowalną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne. Wysłano również pisma do opiekunów prawnych o charakterze informacyjno – edukacyjnym, informujące o bezpieczeństwie i skuteczności oraz potrzebie i zaletach szczepień ochronnych.

W najbliższym czasie niezbędne będzie podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania przewidzianych prawem środków egzekucyjnych w celu nakłonienia osób sprawujących prawną pieczę nad dzieckiem do wykonania obowiązku szczepień ochronnych u dzieci.

Program Szczepień Ochronnych obejmuje również szczepienia obowiązkowe dla osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie oraz po ekspozycji na zakażenie. W ramach tych szczepień w 2024 r. wykonano szczepienia przeciwko następującym chorobom:

- tężcowi – zaszczepiono 607 osób po narażeniu na zakażenie;
- wirusowemu zapaleniu wątroby typu B – zaszczepiono 39 osób narażonych na zakażenie;
- ospie wietrznej – zaszczepiono 86 dzieci.

Dodatkowo do szczepień przeciwko wściekliznie w 2024 r. została zakwalifikowana i zaszczepiona 1 osoba, która miała kontakt ze zwierzęciem podejrzanym o wściekliznę (kot).

Niepożądane odczyny poszczepienne

W 2024 roku w powiecie namysłowskim nie odnotowano żadnego Niepożądanego Odczynu Poszczepiennego. W roku 2023 zarejestrowano 1 Niepożądany Odczyn Poszczepienny po szczepieniach innych niż p/COVID-19.

3. Nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym podmiotów wykonujących działalność leczniczą:

W 2024 roku pod nadzorem Oddziału Epidemiologii na terenie powiatu namysłowskiego funkcjonowało 91 podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

W 2024 r. pracownicy Oddziału Epidemiologii przeprowadzili łącznie **55** kontroli. Zakres kontroli obejmował przestrzeganie wymagań higieniczno – zdrowotnych, proces dekontaminacji, postępowanie z bielizną, odpadami komunalnymi oraz medycznymi. Na podstawie przeprowadzonych kontroli można stwierdzić, że stan sanitarno – higieniczny podmiotów prowadzących działalność leczniczą jest dobry, jedynie w 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości dot. stanu sanitarno – technicznego. W związku z powyższym wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję nakazującą usunięcie ww. nieprawidłowości oraz decyzję dotyczącą opłaty za czynności wykonane w związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego.

w zakresie nadzoru nad jakością wody

Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia

Woda przeznaczona do spożycia na terenie powiatu namysłowskiego produkowana jest przez Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych EKOWOD Sp. z o.o. w Namysłowie, ul. Mariańska 2.

Według ewidencji na 31.12.2024 r. funkcjonowało 5 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, wszystkie z wodą odpowiadającą wymaganiom.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

L.p	Nazwa wodociągu (zaopatrywane miejscowości)	Produkcja wody (m ³ /d)	Liczba zaopatrywanej ludności	Jakość wody na koniec 2024r.- kwestionowane parametry	Przekroczenie wartości dopuszczalnych parametrów	Prowadzone postępowanie administracyjne	Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne
1.	Namysłów (Gręboszów, Siemysłów, Staroścín, Namysłów, Objazda, Ligotka, Lesiny, Józefków, Smarchowice Małe, Dębnik, Lubska, Barzyna, Bławaciska, Brzozowice, Hałderze, Jastrzębie, Kamienna, Krasowice, Krzemieniec, Ligota Książęca, Łączany, Minkowskie, Mikowice, Niwki, Nowe Smarchowice, Nowy Folwark, Piękna Studnia Przeczów, Rychnów, Rychnów Dolny, Smarchowice Śląskie, Smarchowice Wielkie, Stanek, Star Gręboszów, Wszeradów, Zielony Dąb, Ziemielowice, Żaba, Żabka, Żabiak)	3980	Ok. 23600	przydatna do spożycia	nie stwierdzono	-	-
2	Jakubowice (Głuszyna, Brzezinka, Baldwinowice, Bukowa Śląska, Chrzastów, Igłowice, Kowalowice, Michalice, Nowy Dwór, Pawłowice, Smogorzów, Woskowice Małe, Bukowie, Idzikowice, Jakubowice, Krzyków, Młokicie, Marysin, Pągów, Pielgrzymowice, Pszeniczna, Wilków, Wilkówka, Wojciechów, Wojciechów Kolonia, Zbytki)	624	Ok. 6700	przydatna do spożycia	nie stwierdzono	-	-
3	Świerczów (Bąkowice, Bielice, Biestrzykowice, Dąbrowa, Gola, Grodziec, Górzyna, Grabówka, Jaźwinka, Kuźnica Dąbrowska, Kuźnice, Lipa, Mała Kolonia, Miejsce, Miodary, Osiek Duży, Oziąbel, Pieczyska, Przygorzele, Skórze Świerczów, Zawada, Zbica, Zorzów, Zielony Las, Wężowice, Wołcz)	262	Ok. 2940	przydatna do spożycia	nie stwierdzono	-	-
4	Siedlice (Pokój, Siedlice, Krogulna, Zieleniec, Jagienna, Kozuby, Domaradz, Domaradzka Kuźnia, Paryż, Dąbrówka Dolna, Fałkowice, Świercowskie, Szum, Szubienik, Lubnów, Kopalina, Kup Mały, Zawisć, Żabiniec)	601	Ok. 4180	przydatna do spożycia	nie stwierdzono	-	-
5	Woskowice Górne (Domaszowice, Dziedzice, Nowa Wieś, Międzybrodzie, Polkowskie, Strzelce, Szerzyna, Sułoszów, Świbne, Wielka Kolonia, Wielolęka, Włochy, Woskowice Górne, Wygoda, Zalesie, Zofijówka)	460	Ok. 3000	przydatna do spożycia	nie stwierdzono	-	-

Ponadto, nadzorem sanitarnym objęty jest wodociąg zakładowy Browar Namysłów Sp. z o.o. wykorzystujący wodę w 99,7 % do produkcji spożywczej.

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia na terenie powiatu –

W 2024 r. po przeprowadzonych badaniach laboratoryjnych wody pobranej ze wszystkich wodociągów powiatu namysłowskiego w ramach monitoringu jakości wody oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne w zakresie oznaczonych

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

parametrów organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych stwierdzono, że woda spełnia wymagania stawiane dla wody przeznaczonej do spożycia.

liczba wodociągów publicznych wg ewidencji (stan na 31.12.2024 r.)	=====	5
liczba skontrolowanych wodociągów (w ciągu roku 2024 r.)	=====	5
liczba kontroli	stanu sanitarno-technicznego	2
	związanych z poborem próbek wody	20
liczba pobranych próbek wody do badań w ramach monitoringu jakości wody	fizykochemicznych	91
	mikrobiologicznych	100

Pływalnie i baseny

W ewidencji widnieją 3 obiekty (pływalnia kryta, pływalnia odkryta i basen letni przy szkole podstawowej). W 2024 roku nie przeprowadzono kontroli sanitarnej w żadnym obiekcie. Pływalnia odkryta i basen letni przy szkole podstawowej nie zostały uruchomione w sezonie letnim. Pływalnia kryta została uruchomiona pod koniec 2024 r. Przeprowadzono natomiast kontrolę jakości wody na pływalni. Pobrano z nieszczelnego i systemu cyrkulacji 11 próbek wody do badań laboratoryjnych (w tym 11 do badań fizykochemicznych, 10 do badań bakteriologicznych). Analiza pobranych próbek wody nie wykazała zanieczyszczenia mikrobiologicznego, stwierdzono natomiast incydentalne przekroczenia parametrów fizykochemicznych, niestanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi tj. potencjału redox w nieszczelnym basenu sportowego, rekreacyjnego, brodzika i wannach SPA, oraz w zakresie trichlorometanu (chloroformu) w wannach SPA. W zakresie pozostałych parametrów fizykochemicznych nie wykazano przekroczeń normy. Z wyjaśnień zarządcy pływalni wynikało, że sytuacja taka miała miejsce w związku z nieprecyzyjną pracą urządzeń technologicznych, które zostały natychmiast wyregulowane przez zespół serwisowy. W związku z powyższym wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie opłaty za badania wody. Powtórne badania przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej nie wykazały przekroczeń ww. parametrów.

Legionella

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego w 2024 r. pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella 7 próbek ciepłej wody w 2 obiektach (placówki opiekuńczo-wychowawcze). W 1 obiekcie stwierdzono obecność bakterii Legionella w 1 próbce wody w ilości wymagającej wydania decyzji z natychmiastowym rygorem wykonalności w zakresie wyłączenia z użytkowania pryszniców w łazience i przeprowadzenia zabiegów czyszczenia i dezynfekcji systemu wody ciepłej. Nakazano doprowadzenie ciepłej wody do obowiązujących wymagań zdrowotnych. Decyzję wykonano w terminie.

Ponadto, w 1 placówce opiekuńczo-wychowawczej, w której pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku obecności bakterii Legionella Sp. 3 próbki wody, wszystkie wykazały zanieczyszczenie bakteriami powyżej normy. Z uwagi na bardzo wysoki i wysoki poziom zanieczyszczenia wyłączono z użytku prysznic i instalację wody ciepłej do czasu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ciepłej. Tut. Inspektor Sanitarny w związku z powyższym wszczął postępowanie administracyjne oraz wydał decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności, która została wykonana w całości. Po działaniach naprawczych w obiekcie przywrócono dostęp do ciepłej wody

w prysznicach.

Równocześnie w ramach prowadzonego nadzoru przeprowadzono szkolenie stacjonarne w siedzibie tut. Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej, w związku z podjętymi działaniami edukacyjno-informacyjnymi dla właścicieli i zarządców obiektów, w których w ramach prowadzonej działalności może być wytwarzany aerozol wodny przez prysznice i inne urządzenia (obiekty hotelarskie i noclegowe, podmioty lecznicze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki pomocy społecznej oraz opieki długoterminowej, obiekty sportowe i rekreacyjne), dotyczące zagrożenia wynikającego z zanieczyszczenia instalacji wewnętrznych budynków bakteriami z rodzaju *Legionella*, podejmowania właściwych działań profilaktycznych i naprawczych w tym zakresie.

w zakresie higieny komunalnej

Podmioty wykonujące działalność leczniczą

Rodzaj placówki	Liczba obiektów wg ewidencji	Liczba skontrolowanych	Liczba obiektów ze złym stanem higieniczno- sanitarnym i technicznym
Podmioty lecznicze	18	9	2

Stan sanitarno-porządkowy w skontrolowanych obiektach oceniono jako dobry. Nie stwierdzono również nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi. Kontrolowane zakłady posiadają opracowane procedury postępowania z odpadami medycznymi na stanowiskach pracy, gdzie wytwarza się odpady medyczne oraz zawarte z specjalistycznymi firmami umowy na odbiór i utylizację ww. odpadów. Źródłem zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia kontrolowanych zakładów są wodociągi publiczne, nieczystości płynne z większości obiektów odprowadzane są do sieci kanalizacyjnych. Ciepła woda w obiektach pochodzi z elektrycznych przepływowych podgrzewaczy wody lub własnych kotłowni.

Stwierdzono natomiast w przypadku 2 obiektów, nieprawidłowości z zakresu stanu sanitarno-technicznego tj.:

– Szpital w Namysłowie,

1. Brak odpowiedniej szerokości pokoju łóżkowego nr 1 zlokalizowanego w Oddziale Ginekologicznym umożliwiającej wyprowadzenie łóżka.
2. Brak pomieszczenia higieniczno-sanitarnego w pełni przystosowanego dla osób niepełnosprawnych, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich w Oddziale Ginekologicznym.
3. Zły stan higieniczno-zdrowotny pomieszczeń Bloku Operacyjnego w szczególności dotyczący:
 - a. ścian głównego korytarza komunikacyjnego;
 - b. ścian pomieszczenia przygotowania pacjenta;
 - c. ścian w magazynie;
 - d. ścian w sali wybudzeń;
 - e. futryny drzwiowej pomieszczenia przygotowania pacjenta.
4. Korzystanie przez personel ze śluzy szatniowej usytuowanej na Bloku Operacyjnym niezgodnie z jej funkcją i przeznaczeniem.
5. Brak magazynu czystej bielizny na Bloku Operacyjnym.
6. Brak magazynu sprzętu i aparatury na Bloku Operacyjnym.

7. Brak dostępności z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych, do łóżek w pokojach łóżkowych w Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym:
 - a. o nr 1, 1a, 2, 4, 5, 6 na II piętrze budynku szpitala.
 - b. o nr 2, 3, 4 na III piętrze budynku szpitala.
8. Brak umywalki do mycia rąk z ciepłą i zimną wodą, dozownika z mydłem w płynie oraz pojemnika z ręcznikami jednorazowego użycia w pokojach łóżkowych o nr : 1, 1a, 2, 3 w Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym na II piętrze budynku szpitala.
9. Brak pomieszczenia higieniczno-sanitarnego w pełni przystosowanego dla osób niepełnosprawnych w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich w Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym na II piętrze budynku szpitala.
10. Braku punktu pielęgniarskiego z pokojem przygotowawczym pielęgniarskim w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym.

– Szpital Rehabilitacyjny w Pokoju

1. Brak zorganizowanego brudownika w Oddziale Klinicznym Rehabilitacji.
2. Zły stan higieniczno-zdrowotny pomieszczeń:
 - a. ścian pomieszczenia sterowni kriokomory;
 - b. ścian i podłogi przedsionka kriokomory;
 - c. ścian i podłogi kriokomory.
3. Zły stan higieniczno-zdrowotny pomieszczeń Oddziału Klinicznego Rehabilitacji usytuowanych na I piętrze budynku szpitala:
 - a. ścian gabinetu diagnostyczno-zabiegowego;
 - b. ścian gabinetu lekarskiego;
 - c. połączenie ścian z podłogą w gabinecie lekarskim nie jest wykonane w sposób umożliwiający jego mycie i dezynfekcję.
4. Zły stan higieniczno-zdrowotny pomieszczeń Zakładu Rehabilitacji Leczniczej:
 - a. ściany łączącej dwa pomieszczenia szatni damskiej usytuowanej na parterze;
 - b. ścian pomieszczenia higieniczno-sanitarnego usytuowanego przy gabinecie lekarskim dla pacjentów ambulatoryjnych;
 - c. ścian, podłogi i drzwi wejściowych pomieszczenia magazynowo-gospodarczego przy szatni męskiej usytuowanej na I piętrze.
5. Brak zlewu do dezynfekcji sprzętu wielokrotnego użytku w pomieszczeniu służącym do zabiegów elektroterapii, światłolecznictwa i jonoforezy.

W związku z powyższym wszczęto postępowania administracyjne i wydano decyzje nakazujące usunięcie ww. nieprawidłowości we wskazanym terminie oraz decyzje dotyczące opłaty za czynności wykonane w związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego.

Obiekty użyteczności publicznej:

Rodzaj placówki	Liczba obiektów wg ewidencji	Liczba skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono zły stan higieniczno-zdrowotny
Obiekty hotelarskie (hotele, gospodarstwa agroturystyczne, inne obiekty)	12	8	0
Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej	58	19	1

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

Dworce kolejowe	1	1	0
Ustępy publiczne	3	2	0
Cmentarze	29	4	0
Domy przedpogrzebowe	2	2	1
Zakłady pogrzebowe	2	1	0
Korty tenisowe	1	1	0
Stadiony	1	1	0
Przystanki autobusowe	5 (dot. 5 gmin)	2 (dot. 2 gmin)	0
Stacje paliw	4	3	0
Place zabaw	15	8	0
Ośrodki Kultury	2	0	0
Razem	135	52	2

Przeprowadzone w powyższych obiektach kontrole sanitarne wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu higieniczno-zdrowotnego w 2 obiektach:

Dom przedpogrzebowy przy ul. Oleśnickiej w Namysłowie:

1. Zły stan higieniczno – zdrowotny:

- a. ścian, futryny drzwiowej oraz drzwi pomieszczenia przeznaczonego do przechowywania zwłok i szczątków, tj. ściany miejscami z odchodzącą, łuszczącą się farbą, miejscami z ubytkiem farby i tynku, miejscami z wybrzuszeniami farby; powierzchnia futryny drzwiowej i powierzchni drzwi uszkodzona, wyeksploatowana, z ubytkami.
- b. ścian pomieszczenia przeznaczonego do przygotowywania zwłok do pochówku, tj. ściany miejscami z odchodzącą, łuszczącą się farbą, miejscami z ubytkiem farby i tynku, miejscami z wybrzuszeniami farby;
- c. ścian pomieszczenia przeznaczonego do wystawiania trumien ze zwłokami lub szczątkami, tj. ściany miejscami z odchodzącą, łuszczącą się farbą, miejscami z ubytkiem farby i tynku;
- d. drzwi prowadzących z pomieszczenia przeznaczonego do przygotowywania zwłok do pochówku do pomieszczenia przeznaczonego do wystawiania trumien ze zwłokami lub szczątkami, tj. powierzchnia drzwi uszkodzona, wyeksploatowana, z ubytkami;
- e. futryny drzwiowej pomieszczenia gospodarczego, tj. powierzchnia futryny drzwiowej uszkodzona, wyeksploatowana, z ubytkami.

Zakład fryzjerski w Namysłowie:

1. Zły stan higieniczno-zdrowotny powierzchni:

- a. sufitu nad oknem w pomieszczeniu świadczenia usług, tj. powierzchnia sufitu miejscami

z odchodzącą farbą i odchodzącym tynkiem;

b. ścian pomieszczenia zaplecza pomalowanych farbą znajdujących się powyżej zmywalnych paneli oraz na suficie, tj. miejscami występują liczne zaczernienia;

c. podłogi w pomieszczeniu zaplecza, tj. wykładzina pokrywająca podłogę jest wyeksploatowana, miejscami uszkodzona, z ubytkami, co powoduje, że jej powierzchnia jest trudna do utrzymania w czystości.

2. Brak czystości pomieszczeń zakładu i jego wyposażenia:

a. ściany i sufity w pomieszczeniu świadczenia usług i pomieszczeniu zaplecza z dużą ilością pajęczyn;

b. brudna umywalka do mycia rąk oraz misa stanowiska do mycia głów znajdujących się w pomieszczeniu świadczenia usług;

c. zanieczyszczone włosami narzędzia fryzjerskie przeznaczone do wykorzystania przy świadczeniu usług (wg oświadczenia właścicielki narzędzia czyste) tj. wałki do włosów metalowe i długie z tworzywa sztucznego z gumkami zanieczyszczone włosami;

d. wyeksploatowana, zniszczona część wałków z tworzywa sztucznego z gumkami wykorzystywanych przy świadczeniu usług, tj. z uszkodzoną powierzchnią uniemożliwiającą utrzymanie ich w czystości i przeprowadzenie ich dezynfekcji;

e. brudny, zakurzony wewnątrz i po stronie zewnętrznej, miejscami z zażółceniami pojemnik do dezynfekcji nożyczek.

3. Brak właściwej dezynfekcji narzędzi fryzjerskich tj. grzebieni i szczotek (stosowany do tego środek nie jest przeznaczony do dezynfekcji narzędzi, a wskazany przez właścicielkę pojemnik do dezynfekcji jest za mały, nie mieści ww. narzędzi co uniemożliwia ich właściwą dezynfekcję).

W obu obiektach wszczęto postępowanie administracyjne w celu wydania decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości w określonym terminie oraz decyzji finansowych. Ponadto, w zakładzie fryzjerskim na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny za stwierdzone uchybienia w zakresie stwierdzonego bieżącego stanu sanitarno-porządkowego.

Działalność kontrolno – represyjna

- przeprowadzono **69** kontroli sanitarnych; **24** kontrole jakości wody,
- pobrano do badania laboratoryjnego łącznie **127** próbek wody (przeznaczonej do spożycia, wody w obiektach użyteczności publicznej w kierunku oznaczenia bakterii Legionella sp. oraz wody na pływalni),
- wydano **33** decyzje merytoryczne i **2** decyzje finansowe,
- wydano **11** postanowień.
- nałożono **1** mandat karny

w zakresie higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad zakładami żywieniowo – żywnościowymi, nadzorem sanitarnym w powiecie namysłowskim objęto **547** obiektów żywnościowych. W zaplanowanych na rok 2024 obiektach oceniany był stan techniczny, bieżący stan sanitarny i porządkowy, jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków, jak również kwalifikacje pracowników w zakresie znajomości podstawowych zagadnień higieny.

W ramach prowadzenia bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami żywieniowymi przeprowadzano ich klasyfikację, „ARKUSZ OCENY STANU SANITARNEGO”. W wyniku sporządzenia powyższego „ARKUSZA” kontrolowany obiekt uzyskiwał ocenę zgodną lub niezgodną z wymaganiami. Przyczyną uzyskania oceny niezgodnej – świadczącej o złym stanie sanitarnym było występowanie jednej lub kilku następujących uchybień, a mianowicie :

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych nieprawidłowej jakości zdrowotnej: przeterminowane środki spożywcze, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych bez oznakowania, brak porządku i czystości, brak segregacji przy przechowywaniu środków spożywczych, brak dokumentacji potwierdzającej ich pochodzenie,
- przechowywanie produktów łatwo psujących się poza urządzeniami chłodniczymi, brak zapewnienia ciągłości łańcucha chłodniczego.

Po stwierdzeniu w czasie kontroli sanitarnych faktu naruszenia obowiązujących przepisów, wszczynano postępowanie administracyjne (wydawano decyzje administracyjne), bądź karne (nakładano na osoby odpowiedzialne mandaty karne kredytowane). Po zakończeniu prowadzonego postępowania kontrolowane obiekty powracały do stanu zgodności z przepisami.

W wyniku realizowanych zadań kontrolnych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2024r. uzyskano dane przedstawiające poniższe zestawienie :

wyszczególnienie	Liczba obiektów wg ewidencji	Liczba kontroli sanitarnych	Liczba wydanych decyzji administracyjnych*	Liczba nałożonych mandatów karnych	Kwota nałożonych mandatów (zł)	Liczba pobranych próbek	Liczba zakwestionowanych próbek
Zakłady produkcji żywności, w tym żywności pierwotnej	167	26	6	----	----	27	---
Sklepy spożywcze	109	101	52	13	4900,00	179	1
Kioski spożywcze	3	2	2	1	200,00	---	---
Apteki	15	5	3	---	---	2	---
Magazyny hurtowe	13	4	1	---	---	1	---
Obiekty ruchome i tymczasowe	31	14	17	---	---	---	---
Środki transportu	21	1	4	---	---	---	---
Inne punkty sprzedaży żywności	41	17	3	---	---	5	---
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego (kawiarnie, restauracje, bary, agroturystyka, mała gastronomia)	77	52	40	8	3600,00	4	---
Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego (żywienie zorganizowanych grup ludności)	52	40	7	1	500,00	---	---
Zakłady usług cateringowych	5	6	3	---	---	----	----
Producent wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	---	---	---	---	---	---
Sklepy i hurtownie z materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	12	---	1	---	---	---	---
Graniczna kontrola sanitarna	---	86	86	---	---	---	---
OGÓŁEM	547	354	225	23	9200,00	218	1

*wszystkie wydane decyzje administracyjne

W czasie kontroli sanitarnych najczęściej stwierdzano nieprawidłowości :

I. dotyczące stanu technicznego :

- zły stan sanitarno – techniczny – zniszczone sufity, ściany, odpryski tynku, farby, zniszczona posadzka, popękane kafelki, niesprawna zmywarka do dezynfekcji naczyń stołowych;
- brak szatni dla pracowników;
- brak zabezpieczenia okna w zakładzie przed dostępem szkodników;

II. dotyczące bieżącego stanu sanitarnego :

- wprowadzenie do obrotu handlowego środków spożywczych po okresie przydatności do spożycia,
- niewłaściwa ekspozycja towarów w sklepach, np: środki spożywcze nieopakowane ustawione na ladach, przez co narażone są na zanieczyszczenie przez: klientów, owady (muchy) lub kurz,
- nieprzestrzeganie odpowiednich warunków przechowywania środków spożywczych (temperatura, wilgotność pomieszczeń) - środki spożywcze przechowywane są poza urządzeniami chłodniczymi, np. jogurty, wyroby garmażeryjne - co powoduje narażone ich na zepsucie,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych,
- brak odzieży ochronnej lub nieużywanie posiadanej odzieży ochronnej,
- brak okazania do wglądu aktualnej dokumentacji do celów sanitarno -epidemiologicznych,
- brak porządku i czystości w pomieszczeniach obiektów,
- brak informacji o alergenach znajdujących się w przygotowanych przez zakład posiłkach,
- brak bieżących zapisów z opracowanego systemu GHP/GMP/HACCP.

Nieprawidłowości te były usuwane najczęściej w czasie kontroli sanitarnych, bądź bezpośrednio po kontrolach sanitarnych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości właścicieli kontrolowanych obiektów karano mandatami karnymi kredytowanymi. Nałożono **23** mandaty karne na kwotę **9.200,00 zł**.

W celu usunięcia nieprawidłowości wymagających nakładu czasu, bądź zgromadzenia środków finansowych, wydawano decyzje administracyjne. W 2024r. oddział Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku ogółem wydało **225** decyzji administracyjnych, tj.

- 9 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości,
- 42 decyzje nakazujące zwrot kosztów, wystawiane każdorazowo w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości oraz za przeprowadzenie ponownej kontroli sanitarnej sprawdzającej usunięcie nieprawidłowości,
- 48 decyzji administracyjnych, wydanych na wniosek Strony, na podstawie których Strony wnioskujące nabyły prawo (dotyczyło to zatwierdzenia i zmiany zatwierdzenia zakładów),
- 40 decyzji administracyjnych, wydanych na wniosek Strony, na podstawie których Strony wnioskujące nabyły prawo (dotyczyło to wykreślenia zakładów z prowadzonego rejestru),
- 86 decyzji nakazujących zwrot kosztów kontroli w przypadku przeprowadzania granicznej kontroli sanitarnej środków spożywczych importowanych i eksportowanych.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności operatorzy rynku żywnościowego zobowiązani są do podejmowania działań prewencyjnych, poprzez wdrażanie w obiektach zasad systemów zapewnienia jakości tzn. systemów GHP (dobrej praktyki higienicznej) / GMP (dobrej praktyki produkcyjnej) / HACCP (systemu nadzorowania krytycznych punktów kontroli). W ramach prowadzenia bieżącego nadzoru sanitarnego nadzorowano stopień wdrażania w obiektach zasad GHP / GMP / HACCP. W wyniku przeprowadzonych kontroli

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

sanitarnych uzyskano następujące dane (podane w poniższej tabeli).

Stopień wdrażania zasad GHP / GMP / HACCP

Lp.	Zagadnienie	Zebrane dane dla zakładów						Ogółem
		wytwórnictwo i obrót materiałami przeznaczonych do kontaktu z żywnością	produkcji i przetwórstwa	obrotu	żywienia zbiorowego			
					typu		Razem	
					zamkniętego	otwartego		
1	2	3	4	5	6	7	8 (6 + 7)	9 (3 + 4 + 5 + 8)
1.	Liczba zakładów spełniających wymogi GHP / GMP	13	33	233	57	77	134	413
2.	Liczba zakładów, które są w trakcie wdrażania systemu HACCP	13	22	187	15	52	67	289
3.	Liczba zakładów posiadających wdrożony system HACCP	=	11	46	42	25	67	124

Analizując powyższe zestawienie dotyczące zagadnień GHP/GMP/HACCP można wyciągnąć następujące wnioski :

- różnica pomiędzy liczbą zakładów będących w ewidencji, a liczbą zakładów spełniających wymogi GHP/GMP wynika z sytuacji występującej w nowo otwieranych obiektach. W obiektach wymogi w zakresie stanu sanitarno – technicznego każdorazowo są spełnione, natomiast brak jest dokumentacji w tym zakresie (tj. procedury i instrukcje są, bądź ich nie ma, natomiast nie istnieją zapisy z tego zakresu); dlatego też obiekty te w chwili kontroli zostały ocenione jako niespełniające wymogów GHP/GMP w 100%, ponadto niektóre obiekty wpisywane tylko do „Rejestru zakładów ...” w chwili dokonywania wpisu nie były oceniane w tym zakresie,
- w związku z większą świadomością właścicieli zakładów, wynikającą z ponoszenia odpowiedzialności za bezpieczeństwo żywności coraz więcej podmiotów dąży do wdrożenia systemu HACCP.

III. dotyczące jakości zdrowotnej produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych:

Jakość zdrowotna środków spożywczych kontrolowana była poprzez pobieranie próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności oraz monitoringu i przekazywanie w celu przeprowadzenia badań do laboratorium analitycznego w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu wraz z Oddziałami Laboratoryjnymi w Kluczborku oraz Kędzierzynie – Koźlu. Pobierane do badania laboratoryjnego próbki badane były również w laboratoriach badawczych poza województwem opolskim, w tym m.in. w :

- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej we Wrocławiu – migracja specyficzna, Campylobacter, pozostałości pestycydów,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rzeszowie – oznaczenie pozostałości pestycydów, migracji specyficznej bisfenolu A, napromienianie, barwnik Sudanu;
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Poznaniu – GMO,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Kielcach – WWA,

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Szczecinie – oznaczanie zawartości glutenu,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Bydgoszczy – oznaczenie pozostałości pestycydów, mikrobiologia (WZW NoV), cytrynina,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gorzowie Wielkopolskim – zawartość akryloamidu,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie – zawartość 3MCPD, zawartość alergenów,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Warszawie – oznaczenie pozostałości pestycydów,
- PIWET Puławy – oznaczenie bakterii komensalnych.
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi – oznaczenie pozostałości pestycydów.

Próby środków spożywczych pobierano zarówno od producentów, jak i w punktach sprzedaży. Badano jakość mikrobiologiczną, chemiczną (zawartość pozostałości pestycydów, metali szkodliwych dla zdrowia, azotynów i azotanów jako wynik zanieczyszczenia środowiska, obecności GMO, zawartości substancji dodatkowych dozwolonych, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, glutenu, furanu, izomerów trans, akryloamidu, mykotoksyn, itp.), cechy organoleptyczne, sprawdzano stan opakowań, napromienianie żywności oraz oznakowanie środków spożywczych. Najczęściej pobierano do badania laboratoryjnego próby produktów, których spożycie jest największe, a więc : mleka i przetworów mlecznych, wędlin, przetworów zbożowych, tłuszczów, wyrobów ciastkarskich, napojów bezalkoholowych oraz wyrobów garmażeryjnych.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbek pobranych zgodnie z opracowanym „Planem pobierania próbek w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności na 2024r.” została zakwestionowana 1 pobrana próbka. W stosunku do producenta zostało wszczęte postępowanie wyjaśniające i administracyjne.

Otrzymane wyniki przeprowadzonych badań laboratoryjnych z 218 pobranych próbek pozwalają na wyciągnięcie wniosku, iż stan bezpieczeństwa żywności (w zakresie badanych grup produktów oraz kierunków badań) na terenie powiatu namysłowskiego nie budzi poważniejszych zastrzeżeń.

W obiektach będących pod nadzorem tut. stacji PSSE wykonano **192** kontroli ponadplanowych. Kontrole te wykonywano głównie jako kontrole wynikające z konieczności realizacji „Planu pobierania próbek w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności”, jak również interwencyjnych związanych z funkcjonowaniem systemu RASFF i złożonymi przez konsumentów wnioskami o interwencję, a także kontroli granicznej środków spożywczych.

w zakresie higieny pracy w zakładach pracy

W 2024 roku znajdowało się w ewidencji **209** zakładów pracy, będących na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Namysławie, nadzorowanych przez Oddział Higieny Pracy.

Zadania priorytetowe i zadania statutowe w zakresie higieny pracy w 2024 r. to przede wszystkim:

- Działania kontrolne oraz edukacyjne w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- Działania kontrolne oraz edukacyjne w zakresie przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad BHP podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczeniem wyrobów zawierających azbest,

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

- Podejmowanie działań wynikających z informacji przekazywanych za pośrednictwem europejskich systemów RAPEX, ICSMS, PEN Online, INTERACT PORTAL,
- Działania kontrolne w zakresie ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- Przeprowadzanie kontroli rodentycydów i insektycydów (produkty biobójcze grupy produktowej PT 14 i 18) stosowanych do deratyzacji i dezynsekcji pomieszczeń i zabudowań, ze szczególnym naciskiem na podmioty będące wyspecjalizowanymi dostawcami powyższych produktów (sprzedaż stacjonarna i internetowa) oraz podmioty stosujące je w działalności zawodowej,
- Przeprowadzanie kontroli dezynfektantów i algicydów stosowanych do dezynfekcji i zabezpieczania basenów kąpielowych,
- Realizacja zharmonizowanego projektu REF 12, dotyczącego kontroli zgodności importowanych substancji, ich mieszanin oraz wyrobów,
- Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych każdorazowo w ramach prowadzonych kontroli oraz sprawozdawczość w tym zakresie,
- Udział w realizacji kampanii Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy z siedzibą w Bilbao prowadzonych przez Krajowy Punkt Centralny (CIOP-PIB) poprzez rozpowszechnianie informacji nt. bezpiecznych warunków pracy,
- Upowszechnianie specjalistycznej wiedzy w porozumieniu z instytutami naukowo-badawczymi/organizacjami w zakresie zagrożeń środowiska pracy - publikowanie na stronach internetowych komunikatów/informacji nt. zagrożeń środowiska pracy oraz udział w szkoleniach z zakresu nadzoru nad chemikaliami (substancje i mieszaniny chemiczne, produkty biobójcze, detergenty, prekursorzy narkotyków kat. 2 i 3.) organizowanych przez OPWIS oraz inne jednostki naukowo-badawcze,
- Podnoszenie świadomości społeczeństwa poprzez udzielanie porad i informacji w zakresie: narażenia na radon w pomieszczeniach oraz związanych z narażeniem na radon zagrożeń dla zdrowia,
- Czynności kontrolne w zakładach pracy, w zakresie wywiązywania się Pracodawców z obowiązków wynikających z art. 23c ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe,
- Prowadzenie nadzoru nad produktami biobójczymi, przesyłanie do WSSE informacji w zakresie wydanych przez organy PIS decyzji dotyczących produktów biobójczych,
- Nadzór i przesyłanie do WSSE informacji w zakresie legalnego obrotu prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 do opracowania rocznego sprawozdania wynikającego z Konwencji Narodów Zjednoczonych, opracowanie rocznego raportu INCB,
- Prowadzenie postępowań w sprawach chorób zawodowych,
- Wizytacje gospodarstw rolników indywidualnych w ramach udziału w pracach Wojewódzkiej Komisji ds. BHP w Rolnictwie przy Okręgowym Inspektoracie Pracy w Opolu,
- Prowadzenie i aktualizowanie bazy nadzorowanych zakładów,
- Prowadzenie nadzoru w zakresie warunków higieniczno-sanitarnych środowiska pracy,
- Prowadzenie nadzoru w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki,
- Prowadzenie nadzoru w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników fizycznych i chemicznych, a także przy pracach związanych z narażeniem na hałas i drgania mechaniczne,
- Prowadzenie nadzoru nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, nad produktami biobójczymi, detergentami, prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, nad czynnikami rakotwórczymi/mutagennymi oraz produktami kosmetycznymi.

We wszystkich nadzorowanych, przez Oddział Higieny Pracy PSSE w Namysłowie, zakładach pracy zatrudnionych jest 5851 osób.

W zakładach pracy na stanowiskach pracy występują czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak:

hałas, zapylenie, związki chemiczne, mikroklimat zimny, czynniki biologiczne i rakotwórcze lub mutagenne.

W zakładach pracy występują również warunki uciążliwe. Są to między innymi: praca nocna, praca w wymuszonej pozycji ciała, monotypowe ruchy kończyn, obsługa monitorów ekranowych, ciężka praca fizyczna, mikroklimat chłodny, praca w środowisku mokrym, praca w zmiennych warunkach środowiskowych – praca na otwartej przestrzeni.

W 2024 roku w nadzorowanych zakładach łącznie przeprowadzono **68** kontroli w **55** zakładach pracy (łącznie zatrudnionych w zakładach skontrolowanych jest 3636 osób) oraz **11** postępowań w sprawie chorób zawodowych - ocen narażenia w związku ze zgłoszonym przypadkiem choroby zawodowej.

Kontrole dot. warunków higieniczno-sanitarnych w zakładach, czynników rakotwórczych lub mutagennych, występowania w środowisku pracy substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie, w tym prekursorów i produktów biobójczych, kontrole wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, przede wszystkim produktów biobójczych, kontrole w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły głównie zagadnień:

- **41** kontroli przeprowadzono w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami,
- **2** kontrole przeprowadzono w ramach nadzoru nad prekursorami narkotykowymi kategorii 2 i 3,
- **31** kontroli przeprowadzonych w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi,
- **12** kontroli przeprowadzonych w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- **16** kontroli przeprowadzone w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy.

W 2024r. wydano ogółem 28 decyzji, w tym:

- 12 decyzji z nakazami merytorycznymi oraz 1 decyzję zmieniającą termin.
- 15 decyzji płatniczych.

Decyzje zawierają łącznie 44 nakazy.

W tym:

- **1** nakaz dot. opracowania instrukcji udzielania I pomocy w 1 decyzji,
- **1** nakaz dot. wyznaczania osób przeszkolonych do udzielania pierwszej pomocy w 1 decyzji,
- **2** nakazy dot. opracowania planu działań organizacyjno-technicznych, mających na celu zmniejszenie narażenia na hałas na stanowiskach pracy w 2 decyzjach,
- **1** nakaz dot. wykonania pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w 1 decyzji,
- **10** nakazów w zakresie substancji i ich mieszanin w 4 decyzjach,
- **29** nakazów w zakresie produktów biobójczych w 6 decyzjach, w tym 1 decyzja zmieniająca termin.

Nie wydawano decyzji unieruchamiających stanowiska pracy ani zakładów.

Decyzje zawierały nakazy merytoryczne dotyczące między innymi:

- **w zakresie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy**
- **1 nakaz w 1 decyzji - zakład z PKD 01:**

- zaktualizować badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (pomiar dot. pyłu organicznego pochodzenia zwierzęcego i roślinnego z wyjątkiem pyłu drewna oraz mąki, hałasu, czynników chemicznych – siarkowodoru i amoniaku).

• **w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin – 10 nakazów w 4 decyzjach, w tym:**

a) wprowadzanie do obrotu mieszanin chemicznych:

- przekazać informacje o mieszaninie stwarzającej zagrożenie dla zdrowia poprzez jej rejestrację w systemie PCN (Poison Centre Notification) oraz wygenerować kod UFI dla tej mieszaniny – 1 nakaz w 1 decyzji - zakład z PKD 33,
- zapewnić odpowiednie oznakowanie dla mieszaniny chemicznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami Rozporządzenia (WE) 1272/2008 – 1 nakaz w 1 decyzji - zakład z PKD 33,
- zaopatrzyć obiekt w aktualne karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie – 2 nakazy (1 nakaz w 1 decyzji - zakład z PKD 33, 1 nakaz w 1 decyzji - zakład z PKD 47),
- powiadomić tut. PIS w terminie 14 dni od otrzymania zaktualizowanej karty charakterystyki – 1 nakaz w 1 decyzji - zakład z PKD 47,
- opracować instrukcje składowania, pakowania, transportu wprowadzanej do obrotu mieszaniny chemicznej stwarzającej zagrożenie – 1 nakaz w 1 decyzji - zakład z PKD 33.

b) stosowanie mieszanin chemicznych w działalności zawodowej:

- zaprzestać stosowania mieszaniny chemicznej przeznaczonej do wykonywania makijażu permanentnego do czasu otrzymania produktu z poprawną etykietą, a także zaktualizowanej karty charakterystyki, zgodnej z obowiązującym prawem – 1 nakaz w 1 decyzji - zakład z PKD 96,
- powiadomić tut. PIS w terminie 14 dni od otrzymania zaktualizowanej etykiety i karty charakterystyki – 1 nakaz w 1 decyzji - zakład z PKD 96,
- zaprzestać stosowania mieszaniny chemicznej przeznaczonej do wykonywania tatuażu – 1 nakaz w 1 decyzji - zakład z PKD 96,
- powiadomić tut. PIS o sposobie realizacji obowiązku zawartego w decyzji dot. zaprzestania stosowania nieprawidłowego produktu do wykonywania tatuażu – 1 nakaz w 1 decyzji - zakład z PKD 96.

• **w zakresie produktów biobójczych dot. udostępniania na rynku – 29 nakazów w 5 decyzjach:**

- wycofać ze sprzedaży produkty biobójcze bez wymaganego prawem pozwolenia – 3 nakazy (2 nakazy w 2 decyzjach - zakłady z PKD 46, 1 nakaz w 1 decyzji – zakład z PKD 47), w tym w 1 nakazie (decyzja w zakładzie z PKD 47) informacje o oznakowaniu niezgodnym z rozporządzeniem (WE) 1272/2008.
- wycofać ze sprzedaży produkty biobójcze będące po terminie ważności – 19 nakazów (11 nakazów w 3 decyzjach – zakłady z PKD 46, 8 nakazów w 2 decyzjach zakłady z PKD 47), w tym w 2 nakazach (decyzja w zakładzie z PKD 47) informacje o oznakowaniu produktów niezgodnym z rozporządzeniem (WE) 1272/2008.

- zwrócić niezgodny z prawem produkt biobójczy do dostawcy lub przekazać do utylizacji w terminie 7 dni – 2 nakazy (1 nakaz w 1 decyzji - zakład z PKD 47, w tym 1 nakaz w 1 decyzji zmieniającej termin wykonania – zakład z PKD 47),
- powiadomić tut. PIS o podjętych działaniach związanych z wycofaniem produktów biobójczych – 5 nakazów (3 nakazy w 3 decyzjach - zakłady z PKD 46, 2 nakazy w 2 decyzjach - zakłady z PKD 47).
- **w zakresie obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych – 2 nakazy w 2 decyzjach:**
 - opracować plan działań organizacyjno-technicznych, mających na celu zmniejszenie narażenia na hałas na stanowiskach pracy – 2 nakazy (1 decyzja - zakład z PKD 16, 1 decyzja - zakład z PKD 13).
- **w zakresie spełnienia wymogów Kodeksu pracy i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz innych przepisów prawnych – 2 nakazy w 1 decyzji:**
 - zorganizować sprawnie funkcjonujący system udzielania I pomocy w razie wypadku t.j. opracować i wywiesić instrukcje I pomocy – 1 nakaz w 1 decyzji – zakład z PKD 20,
 - zorganizować sprawnie funkcjonujący system udzielania I pomocy w razie wypadku t.j. wyznaczyć i przeszkolić osoby odpowiedzialne za udzielanie I pomocy w zakładzie – 1 nakaz w 1 decyzji – zakład z PKD 20.

Kontrole przeprowadzane w 2024r. przede wszystkim wykazały uchybienia związane z nadzorem rynku produktów chemicznych. W większości przypadków były to produkty biobójcze, które nie spełniają wymogów prawa biobójczego, co stwarzać może potencjalnie zagrożenie dla kupujących. Podczas realizacji planu pracy na 2024r. dot. kontroli produktów do dezynfekcji basenów i algicydów okazało się, iż duża część sprawdzonych produktów była po terminie ważności oraz niektóre z nich nie posiadały ważnego pozwolenia na obrót produktem biobójczym. W przypadku wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie stwierdza się także uchybienia w oznakowaniu oraz w kartach charakterystyki.

Przekroczenia normatywów higienicznych (zapylenie, hałas i mikroklimat zimny) występują w 21 zakładach pracy. W zakładach pracy, zatrudnionych w warunkach powyżej najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, ogółem narażonych jest 261 osób, w tym:

narażonych na czynniki fizyczne jest 224 osoby, w tym na mikroklimat zimny 17 osób,
narażonych na hałas – 207 osób, w 20 zakładach,
pyły – 57 osób, w 7 zakładach,
czynnik chemiczny – 6 osób w 3 zakładach,
mikroklimat zimny – 17 osób w 1 zakładzie.

Decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych nie wydawano, gdyż obniżenie stężeń i natężeń czynników występujących w tych zakładach jest praktycznie niemożliwe, jednak w tym zakresie wydano 2 decyzje dot. opracowania planu działań organizacyjno-technicznych, mających na celu zmniejszenie narażenia na hałas na stanowiskach pracy – 2 nakazy (1 decyzja - zakład z PKD 13, 1 decyzja - zakład z PKD 16).

W 2024r. wystawiono 1 mandat na kwotę 100zł. Mandat wydano z art. 48.1 Ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (t.j. Dz.U. 2022, poz. 1816). Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła nie umieszczenia w ofercie sprzedaży znajdującej się na

stronie internetowej kontrolowanej firmy, rodzaju zagrożeń jakie wiążą się ze stosowaniem wprowadzanej do obrotu mieszaniny chemicznej stwarzającej zagrożenie.

Nadzór nad chemikaliami

Substancje i mieszaniny chemiczne

W 2024r. w ewidencji PSSE w Namysłowie, znajduje się 35 podmiotów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach, w tym 1 producent, 1 formulator oraz 33 dystrybutorów. W przypadku stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny, pod nadzorem Oddziału HP znajduje się 109 zakładów.

Przeprowadzono łącznie 41 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami. Skontrolowano 15 obiektów zajmujących się wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym 1 formulatora. W przypadku stosowania i występowania w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin skontrolowano 14 obiektów.

Pod kątem przestrzegania wymogów prawa odnośnie prawidłowego oznakowania produktów chemicznych stwarzających zagrożenie oraz ich kart charakterystyki sprawdzono łącznie 80 produktów, w tym również 4 produkty pod kątem ograniczenia z poz. 75 Załącznika XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) wg brzmienia ustalonego w rozporządzeniu Komisji (UE) 2020/2081 z dnia 14 grudnia 2020 r. zmieniającego załącznik XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) w odniesieniu do substancji wchodzących w skład tuszy do tatuażu lub makijażu permanentnego.

W przypadku 15 mieszanin chemicznych stwierdzono nieprawidłowości. Sprawy przesłano do właściwych terenowo PPIS w Bielsku Białej, Dzierżoniowie, Łodzi, Nakle nad Notecią, Poznaniu, Gnieźnie, Wieruszowie, Śremie i Pruszkowie, które przeprowadziły kontrole u pierwszych wprowadzających do obrotu kwestionowane produkty.

Produkty biobójcze

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi, w 2024r. przeprowadzono łącznie 20 kontroli w tym 22 kontroli w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych oraz 9 w zakresie ich stosowania. Skontrolowano 13 obiektów udostępniających w sprzedaży produkty biobójcze, w tym poddano ocenie 59 produktów. Podczas 5 kontroli stwierdzono następujące naruszenia przepisów w zakresie produktów biobójczych:

- 3 podmioty udostępniał na rynku produkty biobójcze bez wymaganego pozwolenia oraz 1 podmiot w opakowaniach niewłaściwie oznakowanych (oznakowanie niezgodne z rozporządzeniem (WE) 1272/2008),
- 3 podmioty udostępniały w sprzedaży produkty biobójcze po terminie ważności,
- 2 podmioty udostępniały na rynku produkty biobójcze posiadające w składzie niezatwierdzoną substancję czynną.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wystawiono 5 decyzji nakazowych oraz 5 decyzji finansowych.

Podczas kontroli przeprowadzanych w bieżącym roku w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych.

Prekursory narkotyków kategorii 2 i 3

Przeprowadzono 2 kontrole dot. stosowania prekursorów narkotykowych. Kontrole dotyczyły stwierdzenia, jakie prekursory, jakiej kategorii i w jakiej ilości są stosowane.

Handel pomiędzy Wspólnotą, a państwami trzecimi nie jest prowadzony na naszym terenie.

W zakładach pracy na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Namysłowie stosowane są wyłącznie prekursory narkotyków kategorii 3, do których należą chlorowodór, kwas siarkowy VI, aceton.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi/mutagennymi

Czynniki rakotwórcze ogółem występują w 26 zakładach pracy.

W 2024r. przeprowadzono razem **12** kontroli w 12 obiektach, w ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi. W zakładach tych zatrudnionych w kontakcie i narażeniu na czynniki rakotwórcze i mutagennych jest 431 osób.

W zakładach skontrolowanych występowały czynniki rakotwórcze lub mutagenne takie jak:

- formaldehyd – występuje w 2 zakładach: (PKD 27.51Z) - produkcja elektroniki i elektrotechniki, sterowników i zintegrowanych rozwiązań dla produktów oraz (PKD 86.10Z) – działalność lecznicza. W 2024r. przeprowadzono 2 kontrole w dwóch zakładach dot. czynnika rakotwórczego lub mutagennego - ogółem pracujących w kontakcie jest 72 os.
- dichromian (VI) potasu – występuje w 1 zakładzie, w którym przeprowadzono 1 kontrolę w związku z występowaniem czynnika rakotwórczego lub mutagennego – ogółem pracujących w narażeniu są 2 os. Zakład zajmuje się produkcją lodów (PKD 10.52Z), substancja stosowana jest w laboratorium na podczyszczalni ścieków.
- prace związane z narażeniem na krystaliczną krzemionkę - występuje w 1 zakładzie (PKD 11.05Z), w którym w bieżącym roku przeprowadzono 1 kontrolę – ogółem pracujących w kontakcie jest 12 os.
- prace związane z narażeniem na pył drewna – występują w 5 skontrolowanych zakładach, w których w 2024 r. przeprowadzono 5 kontroli w związku z występowaniem czynnika rakotwórczego lub mutagennego – ogółem pracujących w narażeniu jest 170 os.:
 - Pierwszy zakład, w którym występuje kontakt z pyłami drewna zajmuje się produkcją okien (PKD16.23Z). W zakładzie przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną.
 - Drugi zakład prowadzi tartak, w którym przeciera się drewno wykorzystywane do konstrukcji dachów (PKD 16.10Z). W zakładzie przeprowadzono 1 kontrolę.
 - Trzeci zakład również prowadzi tartak (PKD 16.10Z). W zakładzie przeprowadzono 1 kontrolę.
 - Czwarty zakład prowadzi tartak oraz zajmuje się produkcją palet (PKD 16.24Z). W zakładzie przeprowadzono 1 kontrolę.
 - Piąty zakład zajmuje się produkcją listew sprężynujących (PKD 31.01 Z) W zakładzie przeprowadzono 1 kontrolę.
- benzyna niskowrząca niespecyfikowana – występuje w 2 skontrolowanych zakładach pracy. W roku 2024r. przeprowadzono 2 kontrole w tych zakładach, w ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi – ogółem pracujących w narażeniu jest 19 os.:
 - Pierwszy zakład zajmuje się m.in. sprzedażą paliw ciekłych (stacja benzynowa) – (PKD 46.12Z). W zakładzie przeprowadzono 1 kontrolę.
 - Drugi zakład zajmuje się sprzedażą paliw ciekłych (stacja benzynowa) – (PKD 47.30Z). W zakładzie przeprowadzono 1 kontrolę.
- praca dotycząca procesów związanych z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla – występuje w 1 skontrolowanym zakładzie, w których w roku 2024r. przeprowadzono 1 kontrolę - ogółem pracujących w narażeniu 6 os. Zakład zajmuje się produkcją rolną (PKD 01.50Z).
- praca dotycząca procesów związanych narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika występuje w 1 zakładzie, w których w roku 2024r. przeprowadzono 1 kontrolę - ogółem pracujących w narażeniu 4 os. Zakład zajmuje się produkcją rolną (PKD 01.50Z).

W 2024 r. wydano 14 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, do PPIS w Namysłowie

zgłoszono 9 podejrzeń chorób związanych z wykonywaną pracą. Przeprowadzono również 11 postępowań w sprawie chorób zawodowych.

Nadzór nad czynnikami biologicznymi

W zakładach, w których występują czynniki biologiczne w 2024 r. przeprowadzono 16 kontroli, w 16 obiektach w zakresie występowania w środowisku szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki. Ogólnie czynniki biologiczne potencjalnie występują w 124 zakładach pracy objętych nadzorem sanitarnym przez Oddział Higieny Pracy. Potencjalnie we wszystkich zakładach narażenie na czynniki biologiczne występuje u 2050 osób. Natomiast w 2024 r., w kontrolowanych zakładach potencjalne narażenie na czynniki biologiczne występowało u 607 osób, w tym gr. 2 – 607 osób, gr.3 - 469 osób.

Większość osób narażona jest na kontakt z czynnikami szkodliwymi 2 grupy zagrożenia. Grupa 3 potencjalnie może występować w zakładach służby zdrowia oraz u pracowników służb leśnych, sektora komunalnego.

We wszystkich kontrolowanych w 2024 r. zakładach pracy, w których występuje narażenie na 3 gr., prowadzone są rejestry prac narażających na czynniki biologiczne oraz pracowników narażonych na działanie tych czynników. Dokonywana jest także ocena ryzyka zawodowego uwzględniająca informacje o szkodliwych czynnikach biologicznych. Pracownicy są zaopatrzeni w ochrony osobiste i odzież roboczą, stosują sprzęt jednorazowy i rękawice lateksowe, nitrylowe (jednorazowe). W zakładach opracowano również instrukcje stanowiskowe, bezpiecznej pracy, związane z występującym w środowisku pracy szkodliwym czynnikiem biologicznym.

Kontrole wykazały, iż w większości zakłady spełniają wymogi zawarte w rozporządzeniu w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy.

W 2024r. stwierdzono 13 przypadków chorób zawodowych związanych z występowaniem szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, dotyczyły one zarażenia się pracowników wirusem SARS-CoV-2 wywołującym chorobę zwaną COVID-19.

Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

W 2024 r. przeprowadzono 9 kontroli w 9 obiektach.

Kontrole przeprowadzane były w zakresie przestrzegania ogólnych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, czynników biologicznych i w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym produktów biobójczych oraz realizacji wymogów w związku z występowaniem na stanowiskach pracy czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W skontrolowanych zakładach, zatrudnionych jest 449 osób, w tym potencjalnie narażonych na czynniki biologiczne jest 357 osób. Są to czynniki należące zarówno do 2 jak i 3 grupy.

Po przeprowadzonych kontrolach w 2024 roku nie wydano decyzji administracyjnej.

W kontrolowanych zakładach służby zdrowia czynnik biologiczny występuje na stanowiskach pracy lekarzy, pielęgniarek, rehabilitantów oraz personelu sprząającego. Czynniki biologiczne: kontakt z materiałem biologicznym pochodzący od człowieka – krew, płyny ustrojowe - diagnozowanie, leczenie, pielęgnacja, sprzątanie odpadów. Droga narażenia: bezpośredni kontakt, droga powietrzna, istnieje ryzyko zakłucia. Pracownicy są narażeni w sposób ciągły i regularny. Pracownicy są zaopatrzeni w ochrony osobiste i odzież roboczą, stosują sprzęt jednorazowy i rękawiczki jednorazowe (lateksowe, nitrylowe). Na stanowiskach pracy znajdują się instrukcje bezpiecznego postępowania z materiałem biologicznym. Opracowano także oceny ryzyka zawodowego, uwzględniające m.in. występowanie na stanowiskach pracy szkodliwych czynników biologicznych.

Narażenie na gazy anestetyczne – w kontrolowanych jednostkach nie występują.

Nadzór nad na cytostatykami – cytostatyki, w zakładach znajdujących się na naszym terenie nie są stosowane.

We wszystkich skontrolowanych w 2024 r. jednostkach spełniane są wymogi zawarte w rozporządzeniu w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki.

W 2024 r. u pracowników ochrony zdrowia stwierdzono 13 chorób zawodowych, dot. zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych związanych z zachorowaniem na Covid-19.

Współpraca z Państwową Inspekcją Pracy, Służbą Medycyny Pracy oraz innymi instytucjami w 2024 r.

Współpraca z Państwową Inspekcją Pracy:

W ramach współpracy z Państwową Inspekcją Pracy przeprowadzono wizytacje u pięciu rolników indywidualnych i wypełniono ankiety dot. wizytacji w gospodarstwach rolników indywidualnych.

W czasie przeprowadzanych wizytacji u rolników indywidualnych zwracano uwagę na niebezpieczeństwa związane z pracą dzieci w rolnictwie, usuwaniem starych pokryć dachowych z płyt eternitowych zawierających azbest, ze złym stanem instalacji elektrycznych i brakiem zabezpieczeń i ochron osobistych oraz na zasady bezpiecznej i higienicznej pracy przy pracach jw.

Wizytowane gospodarstwa w większości charakteryzowały się dobrym stanem technicznym obiektów budowlanych i instalacji elektrycznych, działającego oświetlenia elektrycznego. Pokrycia dachowe budynków, zarówno mieszkalnych, jak i gospodarczych w dwóch przypadkach były pokryte płytami eternitowymi. Stwierdzono w jednym gospodarstwie liczne ubytki w nawierzchni, dziury, błoto, w niektórych miejscach brak utwardzenia. Maszyny i urządzenia w większości nie są w dobrym stanie, są już technologicznie przestarzałe, brak niektórych osłon przy maszynach rolniczych – maszyny i osłony stare, wymagające wymiany. W dwóch gospodarstwach zakupiono nowe kombajny zbożowe w pełni wyposażone, a w jednym maszynę do zbioru siana, słomy i zielonek oraz maszynę do zbioru okopowych. Rolnicy w większości deklarują, iż w miarę możliwości, wykonywane są konserwacje i naprawy zarówno maszyn jak i osłon jednak nie zawsze jest to możliwe finansowo. Pomimo trudności część maszyn została wymieniona na nowe, planowany jest zakup nowych maszyn i ciągników w przyszłości. Rolnicy korzystają też z usług zewnętrznych dotyczących zbiorów plonów. Przygotowania do siewu i prace związane z pielęgnacją upraw wykonują na ogół we własnym zakresie.

W większości wizytowanych gospodarstw zabiegi chemizacyjne wykonywane są przez firmy zewnętrzne. Rolnicy prowadzą zapiski dokonywanych zabiegów dla potrzeb własnych.

Dzieci do lat 16 w wizytowanych gospodarstwach nie uczestniczą przy pracach w gospodarstwie, w szczególności tych, które związane są z obsługą maszyn rolniczych. Stwierdzono, że pomagają przy ręcznym zbiorze ziemniaków i buraków, karmieniu drobiu oraz przy pracach porządkowych. Na ogół w gospodarstwach, w których są dzieci, są wydzielone miejsca do zabaw. W okresie wzmożonych prac zapewniona jest opieka.

Do PIP przesyłane są również decyzje w sprawie chorób zawodowych. W 2024 r. przesłano 14 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Współpraca ze służbą Medycyny Pracy:

Przeprowadzono 11 ocen narażenia zawodowego w środowisku pracy związanych z podejrzeniem chorób zawodowych u osób zamieszkających na naszym terenie. Przesłano karty ocen narażenia w związku z podejrzeniem choroby zawodowej oraz Protokoły z tych ocen do WOMP. Przesłano również 14 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Współpraca z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

Pomiędzy PIS woj. opolskiego i jednostkami PIS działającymi na obszarze naszego województwa i na obszarach innych województw, głównie w ramach nadzoru nad chemikaliami (nieprawidłowości w kartach charakterystyki i oznakowaniu niebezpiecznych substancji lub mieszanin, produktów biobójczych, wprowadzanych do obrotu przez podmioty podlegające ich

nadzorowi), a także nieprawidłowości stwierdzone podczas przeglądu sprzedaży internetowej. Informacje w tym przedmiocie, uzyskane w ramach prowadzonych kontroli oraz przeglądu sprzedaży internetowej przekazywano właściwym Państwowym Powiatowym Inspektorom Sanitarnym.

Inne jednostki

Instytut Medycyny Pracy w Łodzi

Przesyłano karty stwierdzenia choroby zawodowej. W 2024 r. przesłano 14 kart stwierdzenia choroby zawodowej.

Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych:

Prowadzono współpracę z Urzędem Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych w Warszawie. Zwracano się z zapytaniami do urzędu, przeprowadzano rozmowy telefoniczne w związku z koniecznością wyjaśnienia wątpliwości dot. wprowadzanych do obrotu produktów biobójczych.

Promocja Zdrowia w 2024 r.

W ramach promocji zdrowia w nadzorowanych zakładach pracy, podczas bieżących kontroli udzielano wskazówek i informacji dot. zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Udzielano informacji dotyczących warunków bezpiecznego stosowania substancji i mieszanin chemicznych niebezpiecznych, właściwego wykorzystania informacji zawartych w kartach charakterystyki (określenie składu produktu, stwarzanych zagrożeń, sporządzania instrukcji stanowiskowych, udzielania pierwszej pomocy, magazynowania substancji i ich mieszanin oraz do odpowiedniego doboru środków ochrony indywidualnej), czynników biobójczych, czynników rakotwórczych, czynników biologicznych i innych czynników szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych występujących w środowisku pracy, a szczególnie w przypadku występowania w zakładach szkodliwych czynników chemicznych.

Podczas kontroli w dalszym ciągu zwracano uwagę pracodawców na posiadanie aktualnych kart charakterystyki.

Zwracano także uwagę na przeprowadzanie przez pracodawców dokładnej identyfikacji ryzyka zawodowego uwzględniającej wszystkie zagrożenia występujące na danych stanowiskach pracy, gdyż wciąż zdarzają się przypadki pomijania niektórych z nich. Pracodawcy informowani są, iż prawidłowo przeprowadzona ocena ryzyka zawodowego pracowników prowadzi do lepszej świadomości zatrudnionych osób, poprawy warunków pracy i zachowania większej ostrożności przy pracach niebezpiecznych. Zapoznanie z możliwymi następstwami zagrożeń występujących w środowisku pracy, uświadamia pracownikom konieczność stosowania ochron osobistych, które mają być adekwatne do występującego zagrożenia i mają zapewnić ochronę pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości. Omawiano także następstwa używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, a w związku z tym o konieczności zakazu palenia wyrobów tytoniowych, w tym palenia nowatorskich wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych, w pomieszczeniach zakładu pracy oraz o ewentualnej możliwości uregulowania przerwy na papierosa w wewnętrznym regulaminie zakładowym, o konieczności zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Większość pracodawców podchodzi ze zrozumieniem do sytuacji palaczy i wyznacza specjalne miejsca w zakładzie, gdzie wolno palić.

W siedzibie Stacji udzielano informacji osobom zainteresowanym na temat czynników szkodliwych i uciążliwych, występujących w środowisku pracy oraz związanych z nimi chorób zawodowych.

Na facebooku oraz na stronie internetowej PSSE w Namysłowie w 2024 r. udostępniono liczne posty i podano informacje między innymi dot. promowania zdrowego i bezpiecznego miejsca pracy, bezpiecznego stosowania produktów kosmetycznych, bibójczych, chemicznych, a także innych czynnikach uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia występujących w miejscu pracy, podawano informacje o szkodliwych substancjach z odesłaniem na stronę CIOP-BIP, podawano Komunikaty GIS, w związku z występowaniem przypadkowych zatruc u ludzi środkami chemicznymi stosowanymi do zwalczania szkodników, postępowanie z produktami chemicznymi, zaproszenia do udziału w programach, między innymi Partnerstwo na rzecz oceny ryzyka związanego z chemikaliami, informacje o dostępnych konferencjach itp. Zamieszczono post odnośnie obowiązującego nowego wzoru „Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym i reprotoskycznym”, wraz z dokumentem do pobrania.

w zakresie higieny dzieci i młodzieży

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Namysłowie w roku 2024 objęła nadzorem 63 placówki nauczania i wychowania oraz 10 placówek sezonowych, tj. turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży. Liczba placówek stałych będąca pod nadzorem tut. Sekcji HDM przedstawia się następująco:

- Żłobki – 3 (w tym 2 niepubliczne),
- Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego – 14 (w tym 4 niepubliczne)
- Szkoły podstawowe – 12
- Zespoły Szkół – 11 (w tym 1 zespół szkół specjalnych)
- Liceum Ogólnokształcące – 1
- Placówki z pobytem całodobowym – 4
- Placówki wsparcia dziennego – 7 (w tym placówki specjalistyczne i ogniska pracy pozaszkolnej - publiczne i niepubliczne),
- Inne placówki – 21 (w tym placówki wypoczynku letniego i zimowego).

W 2024 roku skontrolowano 66 placówek, w których przeprowadzono 107 kontroli.

W celu poprawy warunków środowiska placówek nauczania i wychowania przeprowadzano badania w zakresie; dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci, analizę rozkładów zajęć lekcyjnych oraz sprawowano nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi gabinetów profilaktycznych i pomocy przedlekarskiej w szkołach.

W trakcie przeprowadzanych kontroli placówek szkolnych zawsze udzielano informacji nt. profilaktyki chorób zakaźnych, udostępniano posiadane materiały. Przekazywano również drogą elektroniczną. W ramach akcji „#podokiemsanepidu”, zamieszczono na fb PSSE w Namysłowie m.in. informacje dot. obowiązków pracy w Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży, zagrożenia na temat higieny rak, profilaktyki wszawicy. Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, zagrożeniami chorobami zakaźnymi - promowano szczepienia ochronne. W ramach działań edukacyjnych w placówkach oświatowych prowadzonych przez sekcję HDM w tematyce profilaktyki HPV przybliżono uczniom, wychowawcom i kadrze jak istotne są szczepienia oraz wiedza na temat przebiegu chorób spowodowanych przez wirus brodawczaka ludzkiego. Na terenie powiatu namysłowskiego w programie szczepień zalecanych przeciw HPV uczestniczy aż 18 placówek.

Realizacja zadań w zakresie nadzoru sanitarnego w 2024 r. w porównaniu do lat ubiegłych przedstawia się następująco:

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

Wyszczególnienie	2024 r.	2023 r.	2022 r.
Liczba nadzorowanych obiektów	73	75	91
Liczba przeprowadzonych kontroli sanitarnych	107	94	85
Liczba wykonanych pomiarów i badań	76	60	72

Zamierzenia wykonywane przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży były zgodne z planem na 2024 r., wytycznymi GIS, a także wytycznymi do pracy przekazywanymi pisemnie przez Oddział HDM WSSE w Opolu. Inne działania wykonane to m. in.:

- W 11 placówkach przedszkolnych pod hasłem „Czyste ręczki mam bo jestem wzorowym przedszkolakiem i o zdrowie dbam”, przeprowadzono spotkania z dziećmi. Spotkania miały charakter edukacyjno-zabawowy, a główną uwagę zwrócono na prawidłowe mycie rąk, które stanowi najważniejszy i najprzystępniejszy punkt profilaktyczny w walce z wirusami i bakteriami. Do mycia rącek wykorzystano piankowe mydélko z pieczętką. Z uwagi na utrzymujący się problem wszawicy, dzieci w przystępny sposób dowiedziały się o nieproszonych gościach na główkach, oraz co zrobić jak wszy pojawią się we włosach. W zabawowy sposób, z wykorzystaniem ilustrowanych książek wybranych dla przedszkolaków, starano się przedstawić dzieciom, iż wszy nie są problemem wstydu i każdy z nas może je mieć.
- Pracownicy HDM w 2. autorskich warsztatach pod hasłem „Szczęśliwie się uśmiecham, bo myję ząbki i nie narzekam” szczególną uwagę poświęcili na regularne mycie zębów oraz zapobieganie występowania próchnicy. Ważnym aspektem spotkania było zachęcenie dzieci do mycia ząbków w przedszkolu oraz korzystaniu z usług dentysty. Powiedziano również o bezpiecznym i higienicznym przechowywaniu szczoteczek oraz produktów do utrzymania prawidłowej higieny jamy ustnej. Nadmieniono także o pokarmach, których spożywanie powoduje próchnicę oraz porozmawia z dziećmi o zdrowych zamiennikach. Spotkania w sposób edukacyjno- zabawowy przedstawi dzieciom, iż choroby zębów nie są powodem do wstydu i warto porozmawiać o nich z rodzicami lub nauczycielem.
- Higiena Dzieci i Młodzieży włączyła w działania edukacyjne tematykę prawidłowego żywienia. Stworzono talerz zdrowia oraz przeprowadzono dwa warsztaty, które polegały na części teoretycznej oraz praktycznej.

Nadzorem sanitarnym w 2024 r. objęto wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży. Wypoczynek prowadzony na terenie Powiatu Namysłów najczęściej w formie zajęć rekreacyjno-sportowych, bez noclegów przez 5 dni w tygodniu dla jednego turnusu:

Wyszczególnienie	2024 r.	2023 r.	2022 r.
Liczba dzieci korzystających z wypoczynku w skontrolowanych placówkach.	210	331	99

Działalność kontrolno-represyjna:

W 2024 r. nałożono 19 decyzji administracyjnych, w tym 6 płatniczych. Najczęściej z powodu występujących braków finansowych, przedłużono wykonanie 6 decyzji na rok następny. Decyzje nałożone w 2024 r. dotyczyły złego stanu sanitarno-technicznego w budynkach szkolnych, kuchni przedszkolnej, zabezpieczenia terenu placówki, urządzeń (stołów i ławek) przed budynkiem szkolnym.

Wszystkie placówki posiadają doprowadzoną bieżącą wodę z wodociągów publicznych. Natomiast odpływ nieczystości płynnych kanalizacją krytą do sieci centralnej lub do zbiorników bezodpływowych. Część placówek szkolnych wciąż korzysta z kanalizacji miejscowych – szamba wybierane - 3 placówki. Zbiorniki znajdują się na terenie placówek, wybierane systematycznie. Autobusy szkolne bez większych problemów dowożą uczniów oraz dzieci przedszkolne do placówek. Jednakże zsynchronizowany rozkład jazdy dla wszystkich placówek wpływa na:

- pięciominutowe przerwy w rozkładzie zajęć lekcyjnych – zaleca się przerwy nie krótsze niż 10 minut,
- brak możliwości korzystania przez uczniów dojeżdżających z placówki szkolnej w godzinach popołudniowych i dniach wolnych od nauki, brak możliwości korzystania z boisk szkolnych w godzinach popołudniowych dla tych uczniów.

Najczęstsze uchybienia stwierdzane w czasie kontroli placówek wychowania i nauczania to :

- przerwy 5 minutowe pomiędzy lekcjami,
- brak szatni w szkole - możliwości zmiany obuwia zimowego, pozostawienia odzieży wierzchniej,
- brak opieki pielęgniarstwa w przedszkolach,
- opieka pielęgniarstwa w szkołach tylko jednodniowa na kilka godzin.

Promocja zdrowia w powiecie namysłowskim

W 2024 roku główne kierunki działań w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych ludności i dotyczyły:

- koordynowania programów edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim oraz przedsięwzięć oświatowo - zdrowotnych poprzez inicjowanie działań, nadzorowanie, monitorowanie i ocenę ich realizacji
- wspierania realizatorów programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych poprzez organizowanie szkoleń i porad, udostępnianie materiałów, udzielanie pomocy merytorycznej i metodycznej, publikacje w środkach masowego przekazu,

Działania skierowane były do marca do dzieci i młodzieży szkolnej, kadry pedagogicznej, rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, pracowników zakładów pracy oraz społeczności lokalnej. W wyniku działań oświatowo - zdrowotnych wszelkimi formami działalności objęto 12699 mieszkańców powiatu.

1. Program dotyczący diety, aktywności fizycznej i zdrowia

„Trzymaj Formę!” –

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Program realizowany jest metodą projektu. Edukacją objęto 793 uczniów

2. Profilaktyka antytytoniowa. Krajowy program edukacyjny dla uczniów klas IV szkół podstawowych pt: " Bieg po zdrowie"

Główne cele programu:

- opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży,
- pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego,
- zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Liczba uczniów oraz rodziców uczestniczących w realizacji programu ogółem : 464.

3. Program edukacyjny w zakresie profilaktyki zakażeń HPV i HCV

Program edukacyjny przeznaczony jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych jest odpowiedzią na wciąż pojawiające się przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy, pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenia, podejmowanie działań profilaktycznych a także umożliwiającej rozpoznanie zakażenia i przez to zapobieganie dalszemu rozprzestrzenianiu się.

Kształtowanie zachowań zdrowotnych również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole.

Edukacją objęto 613 uczniów szkół średnich oraz rodziców. Do realizacji programu przystąpiły 3 szkoły średnie.

4. Program edukacyjny dotyczący profilaktyki czerniaka dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Krajowy program edukacyjny kierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Celem programu jest zwiększanie świadomości na temat czerniaka – jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry.

Edukacją zostało objętych 650 uczniów oraz rodziców .

5.Profilaktyka HIV/AIDS.

Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV W ramach programu zrealizowano „Obchody Światowego Dnia AIDS” (1 grudnia).

Kampanie inicjowane przez Krajowe Centrum ds. AIDS (jeśli były realizowane)

4 placówki Służby Zdrowia zrobiły ekspozycje wizualną.

Edukacją bezpośrednią jak i pośrednią objęto 785 osoby. odbiorcy edukacji pośredniej - informacja w TV Kablowej VECTRA. Nawiązano współpracę z służbą zdrowia (Poradnia dla Kobiet, Oddział Ginekologiczno - Położniczy, prywatne gabinety ginekologiczno-położnicze).. Rozdano 80 ulotek, 10 plakatów (małe i duże).

6. informacji umieszczonych na str. Internetowych, oraz 1 plansze informacyjne TV Kablowa Vectra

7. Kampania zdrowotna wojewódzka pt. „Bezpieczne wakacje”

Celem programu było podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży przebywającej w placówkach wypoczynku letniego na terenie województwa opolskiego. Kampania skierowana była do organizatorów wypoczynku letniego, kierowników, wychowawców oraz społeczności lokalnej.

Zasięg interwencji nieprogramowej

- c) edukacja bezpośrednią jak i pośrednią poprzez rozdawnictwo ulotek na temat zatruc pokarmowych, zatruc grzybami, informacje w mediach społecznościowych, tv Kablowa Vectra objęto **1651 osób.**

8. Pierwsza pomoc przedmedyczna

Wspólnie z prac. opracowano prezentację multimedialną. Pracownik ds. OPZ wypożyczył nieodpłatnie z Zespołu Szkół Rolniczych w Namysłowie FANTOMA, który został wykorzystany podczas prelekcji dla uczniów w 3 szkołach na terenie powiatu. **Podczas zajęć wyedukowano 221 uczniów.** Działania edukacyjne odbywały się w miesiącach: marzec, maj, czerwiec 2024 r.

9. Program edukacyjny pt. "Ars, czyli jak dbać o miłość"

Opracowano prezentację multimedialną oraz przeprowadzono prelekcje w szkołach ponadgimnazjalnych, gimnazjalnych na temat profilaktyki uzależnień - w zajęciach edukacyjnych wzięło – **711 uczniów oraz rodziców.**

10. Kampania EFSA "Wybieraj Bezpieczną Żywność"

Celem kampanii jest uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka.

Konsumenci w Unii Europejskiej należą do najlepiej chronionych i poinformowanych o zagrożeniach w łańcuchu żywnościowym obywateli na świecie. Unijny system bezpieczeństwa żywności wytycza odpowiednie zasady i wymagania dla przedsiębiorców, organów kontrolnych, jak również daje konsumentom prawo do dostępu do wiedzy dotyczącej bezpieczeństwa produkcji, przetwarzania, pakowania, etykietowania i sprzedaży żywności.

Kluczowym przesłaniem kampanii jest zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych i pewnych wyborów żywieniowych.

Akcja edukacyjna była realizowana jesienią. Działania te były skierowane głównie, ale nie jedynie, do rodziców dzieci szkolnych i przedszkolnych – **Edukacją objęto 122 osoby.**

11. Program edukacyjny pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Grupa, do której skierowany jest nowy program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

W zajęciach edukacyjnych udział wzięło - **594 uczniów oraz rodziców.**

12. Dni akcyjne takie jak : Energetyki, Wszawica, Światowy Dzień Zdrowia, Światowy Tydzień Szczepień, Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Dzień Rzucenia Palenia. Edukacją pośrednią oraz bezpośrednią **objęto 6095 osób.**

w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

W 2024 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny na terenie powiatu namysłowskiego wykonywał zadania w szczególności polegające na:

- przeprowadzaniu oględzin obiektów budowlanych, na wniosek inwestorów w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych lub ich części;
- opiniowaniu dokumentacji projektowych dotyczących budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części;

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

- wydawaniu opinii sanitarnych co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, a w przypadku stwierdzenia potrzeby przeprowadzenia takiej oceny: co do zakresu raportu oddziaływania inwestycji na środowisko;
- wydawaniu opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- wydawaniu opinii sanitarnych do projektów planów zagospodarowania przestrzennego gmin i do projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- wydawaniu postanowień uzgadniających projekty decyzji o warunkach zabudowy,
- uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, uzgadnianiu potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz sporządzaniu odpowiedzi z uwagami do zawiadomień o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie gmin powiatu namysłowskiego.

W roku 2024 w ramach działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Namysłowie, wydano **109** opinii, postanowień, uzgodnień i stanowisk, w tym:

1. uzgodniono **10** dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
2. wydano **12** opinii sanitarnych w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;
3. wydano **2** pozytywne opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia;
4. wydano **12** stanowisk dotyczących zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym po dokonaniu oględzin;
5. w stosunku do **7** obiektów budowlanych nie zgłoszono sprzeciwu i uwag zgodnie z art. 56 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, z późn. zm.).
6. wydano **8** uzgodnień z zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
7. wydano **9** opinii w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym: 9 opinii dot. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
8. wydano **43** postanowienia uzgadniające projekty decyzji o warunkach zabudowy;
9. sporządzono **6** odpowiedzi do zawiadomień o przystąpieniu do sporządzenia lub zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wystawiono **24** decyzje płatnicze za ww. czynności wykonane w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Wśród przedsięwzięć zaopiniowanych w 2024 r. mogących znacząco oddziaływać na środowisko, do ważniejszych należały:

1. Budowa obwodnicy m. Namysłów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 451 – postępowanie w sprawie ocen oddziaływania planowanych przedsięwzięć
2. Budowa Gminnego Centrum Kultury w Domaszowicach wraz ze strażnicą OSP – przekazanie do użytkowania
3. Budowa Publicznego Przedszkola w Domaszowicach – przekazanie do użytkowania
4. Budowa nowoczesnego budynku Zespołu Szkół Specjalnych w Namysłowie – przekazanie do użytkowania
5. Budowa boisk wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Namysłowie – przekazanie do użytkowania

6. Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaszeniem Wilków – przekazanie do użytkowania
7. Zmiana sposobu użytkowania budynku handlowego na przychodnię weterynaryjną w Zieleńcu – uzgodnienie dokumentacji projektowej
8. Przebudowa lokalu usługowego na restaurację w Namysłowie – uzgodnienie dokumentacji projektowej

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego w ramach prowadzonych postępowań w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, w szczególności zwracano uwagę na:

- zastosowanie w dokumentacji projektowej odpowiednich rozwiązań technicznych i technologicznych ograniczających negatywny wpływ obiektów na środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi;
- wykonanie obiektów budowlanych zgodnie z dokumentacją projektową i obowiązującymi przepisami;
- właściwą gospodarkę odpadami oraz wodno-ściekową;
- zastosowanie odpowiednich metod zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko;
- przeznaczenie terenów - w ramach opiniowania studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planów zagospodarowania przestrzennego.

w zakresie nadzoru nad produkcją i wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych

Realizując zadania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Namysłowie, w związku prowadzeniem nadzoru nad środkami zastępczymi, informuje iż prowadzone były comiesięczne sprawozdania z:

- bieżącego monitoringu działań w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi,
- działań profilaktycznych oraz innych działań podejmowanych w związku z prowadzonym nadzorem nad środkami zastępczymi,
- wykazu decyzji, o których mowa w art. 27c ust.1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W 2024r. nie było prowadzone żadne postępowanie administracyjne w zakresie nadzoru nad produkcją i wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych, w tym nowych substancji psychoaktywnych. Przeprowadzono natomiast 3 kontrole w sklepach, które posiadają w swojej ofercie produkty na bazie konopi. Wszystkie sprawdzone produkty posiadały w składzie substancje CBD oraz poniżej 0,3% oraz 0,2% THC.

w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi

Pracownicy Oddziału Higieny Pracy i Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku przeprowadzili w 2024 r. 8 kontrole u 6 dystrybutorów (drogerie, sklepy) w ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi. Podczas kontroli sprawdzono 37 kosmetyków (ocena etykiety produktów). W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości dot. prawa kosmetycznego, wydano 2 decyzje płaćnicze oraz 2 kary pieniężne na kwotę 2000,00 pln. Kary pieniężne zostały wydane w związku z udostępnianiem na runku przeterminowanych produktów kosmetycznych. W 2024 r. pobrano także do badań laboratoryjnych (mikrobiologicznych) 2 próbki produktów do twarzy.

PODSUMOWANIE

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

Przedstawiony w tym opracowaniu stan sanitarno-higieniczny powiatu namysłowskiego zawiera dane na dzień 31 grudnia 2024 r., prezentuje stan bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców.

Analiza danych z przeprowadzonych monitoringów, badań elementów środowiska oraz przeprowadzonych kontroli sanitarnych wykazała, że prowadzone planowe i nieplanowane działania zapobiegawcze, naprawcze i informacyjno-edukacyjne przyczyniają się do zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego powiatu oraz do zwiększenia świadomości i odpowiedzialności mieszkańców w zakresie zdrowia własnego jak i publicznego.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W NAMYSŁOWIE

*lek. med. Bożena Korczowska-
Kulakowska*